

ÉLETÜNK

XXXIII. évf.11. szám (33. Jahrg. Nr. 11)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. november

J. HORVÁTH TAMÁS, (Németország)

MAGYARORSZÁG VIRÁGA

Vaskos kötet fekszik előttem. Húsz évvel ezelőtt rendezett marburgi kiállítás katalógusa. Címe: Fürstin-Dienerin-Heilige (=hercegnő, szolgáló, szent).

Tömörebben aligha lehetne kifejezni az egyetlen világhírré emelkedett magyar asszony, Árpádházi Szent Erzsébet üstököshöz hasonló parabola pályáját. A négy éves királylányt tömérdek kincssel küldik a türingiai örgróf udvarába, hogy ott később az örgróf felesége legyen. A zuhanás már ott elkezdődik, amikor anyja, majd kiszemelt vőlegénye meghal, és a „feleslegessé” vált Erzsébetet vissza akarják küldeni hazájába. Szerencsére Lajos, az ifjabbik fiú beleszeret és 14 éves korában elveszi feleségül. Külsőleg megáll a társadalmi zuhanás. Belsejében azonban tudatosul, hogy nem a pompára és „reprezentálásra” született, hanem Isten, a szegények és a betegek szolgálatára. Három gyermeknek ad életet: Hermannak, Zsófiának és Gertrudnak. Ez utóbbi születésekor már özvegy: 20 éves. Elhagyja Wartburgot, disznóólban tölti az első éjszakát. Ide-oda hanyódik, majd özvegyi jusson Marburgban telepszik meg. Lelki vonatkozásban célt ért: csak a szegényeknek és betegeknek él a saját ispotályában. Életmódja, özvegyisége miatt társadalmilag rangjából veszít, még egy koldus is a sárba löki a kopott ruhás örgrófnét.

Lelki élete sohasem zuhant a parabola aljába. Mindig csak emelkedett a szolgáson át a szentségbe. Ha tetszik profán módon kifejezve: a világhírnévre.

Egyik legújabb vele foglalkozó könyv, amely írásunkkal azonos címet visel, a legregyebb idők írásait tolmácsolja magyar nyelven. A Szent István Társulat adta ki ezeket az írásokat a Középkori keresztény írók- sorozat 3. köteteként.

„Evezz a mélyre!” - így szól II. János Pál pápa sokat ismételt jelszava. Mintegy visszhangozva és területünkre áttéve azt lehetne mondani: „Menj a forráshoz!” Ilyesféle gondolat vezette e könyv készítőit.

Szent Erzsébet

Wartburg fölött vad német szél fűtöl.
Hó csillog fönn a Hesszen ormokon.
Zordon, vad ország. Nincsen itt rokon
Balfős vidéke leprás, szörnyű föld.

A férj Szentföldre ment nehéz csatákra.
Ütközben halt. Olasz főveny takarja.
Az özvegyet otthon mindenki marja.
Vigasza Jézus s három kised árva.

A hegytetőről gyakran néz keletre.
- Ó szép Pozsony! Szülőföld, ifjú város!
Ó messze síkság, tündöklő, virágos.

De melán gondol Assisi Ferencre.
És Jézus látja száz beteg alakban,
S a német leprást megcsókolja lassan.

Harsányi Lajos (1882-1959)

Szt. Erzsébet esetében ugyanis a történelem kutatóinak nagy szerencséjük van. Korai szenttéavatása miatt, és az akkori pápa, IX. Gergely szigorúsága következtében több olyan tanú vallomása áll rendelkezésünkre, aki Erzsébetet személyesen jól ismerte.

Kisgyermek koráról egykori játszótárs, később udvarhölgye és betegápoló társa tudósít. Szinte valamennyi életrajz író átvette ezeket a kedves jeleneteket. Erzsébet a táncban is mértéket tart, Isten kedvéért előbb abbahagyja mint a többiek. Ha nyer a játékban, társait Üdvözlégyek mondasára „ítéli”. Imádkozni a várkápolnába szalad, zsoldároskönyvvvel a kezében leborul az oltár előtt, bár még olvasni sem tud. Isenrudis, a legkedvesebb barátóné és udvarhölgytől megtudjuk, hogy a serdülő Erzsébet a tanítványt, akit Jézus nagyon szeretett, azaz János apostolt különösen tisztelte. Ő beszéli el azt is, hogy a fiatal örgrófné az őt felkereső nemes asszonyoknak mintegy prédikált. Főképpen arra biztatta őket, hogy megözvegyülésük esetére tegyenek tisztasági fogadalmat. Ezt ő maga is megtette, bár hogyan gondolhatta volna, hogy korai özvegyiségre jut. A nemes hölgyek körében végzett térítő buzgalmának érdekes viszhangját találjuk a helftai kolostor neves misztikus apácájának, Madgeburgi Mechtildek az írásában. Ő egy látomásában azt kérdezte az Úrtól, hogy miért avatott olyan gyorsan, halála után néhány évvel szentté Erzsébetet.

A szociális eszméktől átitatott korunk valójában hitetlen, szekularizált emberének az Úr válasza elgondolkodtató: „..... jó, ha a hírnökök gyorsan jönnek. Erzsébet hírnök, akit a várakban ülő bűnös asszonyokhoz küldtem. Ezeket a szemérmertlenség úgy emésztette, a góg és a hiúság úgy uralkodott rajtuk, hogy jogosan a szakadékbba kellett volna zuhanniuk. Néhány asszony követte példáját, - már amennyire tudta...”

Ismert tény, milyen nagy hatással volt Erzsébetre maga-választotta lelkiatyja, a szigorú aszkéta Marburgi Konrád mester. Ismeretese az általa kiszabott penitenciák, sőt egy valószínűleg félreértésen alapuló, talán igazságtalan megkorbácsolatás is.

Egynémely jeles középkori apácával ellentétben Erzsébet nem hagyott hátra írásokat. Ezért érdemes fokozottan figyelni a társnői tanúságtételében igen eredetinek és hitelesnek hangzó kijelentéseire. Marburgi Konráddal kapcsolatban mondották, hogy választhatott volna lelki atyát a gazdag püspökök közül, de Konrádot választotta, mert neki semmije sincsen.

Konrád mester hatására még örgrófné korában udvarhölgyeivel együtt tartózkodott olyan ételek fogyasztásától, amelyek nem törvényes úton, hanem rekvirálás, durvább, de igazabb szóval főúri rablás útján kerültek az asztalra. Amikor az örgrófnál megindokolták magatartásukat,

Lajos így válaszolt: „Magam is szívesen tennék ugyanígy, ha a családtagok és mások rosszalló beszédétől nem félnék. De hamarosan másként intézkedem a magam állapotáról, ha az Úr is úgy akarja.” Ebből egyaránt látszik jóindulata és a társadalmi körülményekre tekintettel lévő kissé ingadozó magatartása.

A legenda szerint irigykedő udvaroncain egy alkalommal jelentették, hogy hitvesi ágyukba Erzsébet egy fékélyes koldust fektetett. Forrásaink alapján szinte bizonyos: Lajos sohasem rohant kardcsörtetve a szobájába, hogy ott az ágyában fekvő koldust és feleségét leszúrja. A legenda azt mondja, hogy Lajos a koldus arcvonásaiban a szenvedő Krisztust vélte felismerni.

Erzsébet életének e korszakának fő tanúja, Isenrudis azonban elbeszéli, hogy úrnője egy igen beteg, talán rühes koldust egyszer kertjében ápol. Amikor szolgái meglepték, csak zavartan nevetett.

Bájos humorral tanúskodik az a mondat, amelyet Isenrudis e történet után fűz elbeszélésébe: Erzsébet egy izben tejet akart szerezni egy szegénynek. Megpróbált megfejni egy tehenet, a szentelen(!) tehát azonban nem engedte.

Ugyancsak Isenrudis beszéli el Erzsébet több misztikus élményét. - Egyyszer „nyitott szeműt az ablakra szegte. Azután elkezdett édesdeden nevetni - arcán nagy örömmel. Ez a nevetés arról árulkodott, hogy valami nagyot és kedveset lát. Azután elég hosszú idő után sok sok könnyet ontott...Majd szemét kinyitva, mint imént, újra nevetett.. Ebben a szemlélődésben elmerülve fekvett egészen a completórium utánig, hol behunytt szemmel sirt, hol nyitott szemmel mosolygott.. Ebben a vidám állapotban maradt hosszabb ideig. Végül ezek a szavak törtek ki belőle: „Igen Uram, ha Te velem akarsz lenni, én is Veled. Én sohasem kívánok elválni Tőled.”

Tudatosan nem kívánjuk ismételni Erzsébet életének jól ismert eseményeit, a betegekhez és szegényekhez fűződő szeretetét. Természetesen ezek is megtalálhatók az itt többször idézett forrásgyűjteményben..

Miután özvegyiségre jutott és a Wartburgot elhagyta, nagybátyja Ekbert bambergi püspök „vette pártfogásba”.. Az idézőjel arra utal, hogy a jó nagybácsi Erzsébet tisztasági fogadalmát semmibe véve, és az andecs-meráni ház legszebb hagyományait követve igen előkelően akarta Erzsébetet újra kiházásítani. Nem kisebb embert mint az éppen megözvegyült II. Frigyes német-római császárt szemelte ki férjül. A Pottenstein várban fogva tartott Erzsébet kijelentette: „Inkább levágom az orromat elcsúfításomra, de fogadalmamat meg nem szegem.” Vajon a vallási buzgóság mellett volt-e itt szerepe annak a középkorban szinte egyedülálló ténynek, hogy Lajos és Erzsébet igaz szerelemmel szerették egymást?

A kérdés talán fel sem merülne, „ha Heisterbachii Caesarius, Erzsébet első legendájának megírója nem tudósít a következő esetről. Az udvaroncok egy alkalommal így szóltak Lajoshoz: „Uram,

(Folytatás a 2. oldalon)

IMASZÁNDÉKOK

NOVEMBERRE

1.

Imádkozzunk, hogy szent és példás életű emberek tartanak velünk Isten országa Evangéliumának bátor hirdetésénél.

Ki a szent, ki a gaz (ember)? - mondja a szállóige, - ha nehéz helyzetben kell gyors döntést hozni, ami talán egy egész nép létét érinti, vagy legalábbis nagyobb csoport jövőjét, esetleg megszűnését illetve megszüntetését jelenti következményeiben.

Amilyen nehéz ilyen - leginkább kényszerű nyomás alatt hozott vagy meghozandó - döntésről ítéletet mondani, ugyanolyan nehéz az egyes ember életében megállapítani, hogy már szent-e, vagy sem. Magáról senki sem állíthatja, hogy szent - e pillanatban magas fokú beépzeltségről tesz tanúskodást.

Legfeljebb arról lehet szó, hogy - hibáink, balfogásaink ellenére - törekszünk Isten akarata szerint élni, az Ő akaratát valószínű, lassan elérni a szentség fokát.

Ha csupán azok tartanak velünk az Evangélium hirdetésénél, akik szentnek tartják magukat, nem lenne munkatársunk, hiszen ők már elérték - úgy vélik - a szentség fokát. S azt kockáztatni nem szabad. Nem is az a fontos, mi minek tartjuk magunkat. A kérdés az: munkánk, fáradozásunk, esetleg bátor bevetésünk alapján milyennek lát Isten minket s tetteinkből kifolyólag minek tartanak az emberek minket, akik kívülről - remélhetően objektívebben - látják tetteink értékét. Azonban ez sem olyan fontos. Csak az, Isten minek tart minket?

A példás életet már könnyebb megítélni, földi kritériumok alapján. A példa vonz - a jó példa is! - így segíthetünk másokat is az Evangélium hallgatásához, értéséhez, később valószínűsítésére való időre..

Jelentős a személyi bátorság kérdése, különösen akkor, ha az ígértetést, a kereszténységre való térítést börtön- vagy halálbüntetés kíséri. Még nehezebb a döntés, ha szoros hozzátartozókat - elítélésünk - nyomorba döntheti, megfélemezheti hosszú időre..

Imádkozzunk kell Isten hathatós kegyelméért a helyes döntésért, a megalapozott bátorságért, Isten védelméért magunk és hozzátartozóink számára - nem utolsósorban „ellenségeinkért”, akik saját vallásukat a „hitehagyottak” halálával kívánják erősíteni.

2.

A médiák - a keresztények cselekvő részvételének köszönhetően - legyenek a missziós evangelizálás eszközei.

Nehéz dolog, nehéz elvárás a médiákról az evangelizálást elvárni - még akkor is, ha gyakorló keresztények igyekeznek befolyásukat erősen érvényre juttatni.

Az könnyebben elérhető, hogy istenkáromló részek ne kerüljenek, sugárzásra, adásra - pl. Jézus asszonyokkal való költött viszonyai - mint Isten akaratának tolmá-

(Folytatás a negyedik oldalon)

FRANK MIKLÓS:

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Hol volt megint az Isten?

A Nem York-i merényletről és mirőlunk

Alsó-Bajorországból hozott levelet a posta. Az örült terrorista merénylet mélyen megrázta íróját, mint ahogy megrázott minden józanul gondolkodó embert a világban. Szeretném e nagyon tartalmas sorokat minden változtatás nélkül közreadni, már csak azért is, mert szerzőjük nem egyszerűen „bedobja” a kérdést, hogyan engedhetett meg Isten ilyen szörnyűséget, hanem maga keresi rá a választ, vívódva, tépelődve és végül is megsejtve az összefüggéseket Isten és az emberi történelem megrendítő eseményei között.

2001. szeptember 18. kedd. Már egy hete élünk az Amerikában lezajlott borzalmas terrorista események hatása alatt. Egyfajta lelki cementpor, betontörlemék nyomását érezzük, hordozzuk magunkban. A médiákban kommentátorok százai próbálnak fényt hozni ebbe a zürös sötétségbe. Voltaképpen mindegyik hasonló gondolatokat boncolgat, de fény helyett – úgy érzem – a ködöt sűrítik. Akut problémának tekintik a dolgokat és az okok mélyére alig jutnak el. Generációs nevelési problémáról is van szó. A világ egyik részén az anyatejfel szívja magába az emberiség a végtelen gyűlöletet (ívvölve tüntető, fenyegető, ujjongó kicsi mozlém gyermekek és anyák, s a világ másik részén a tudatos és tudatlan egoista közömbösség a másik fél iránt a hétköznapi „apró” vétkeinek sokaságával. (Csak egy parányi példa: itt potom pénzért veszem a banánt, aminek leszedéséért

valahol a harmadik világban talán 1 DM napi bért, napszámot kapott valaki, hogy az így és ehhez hasonlóan megakartított pénzemen évente többször is repül-hessek valamelyik óceáni szigetre nyaralni.)

A katasztrófa után az elmúlt napokban világszerte teltek meg a katedrálisok. Hirtelen egy összekulcsolt kézzé váltunk és remegett az ajkunkon: „...jöjjön el a Te országod!...szabadíts meg minket a gonosztól... mert Tiéd a hatalom,...”

És utána újra és újra ismétlődik a kérdés: hol volt megint az Isten? Mindannyiszor fájlóan hasít belém ez az őt szó. HOL?

Az egyéni tragédiák borzalmasak. A síró anya, aki reszkette könyörög a mentő munkásokhoz, hogy hozzák vissza az egyetlen fiát, aki a 90. emeleten dolgozott. És az ehhez hasonló többi ezer katasztrófa. És mindegyiknél újra és újra a nagy HOL?

S ha sikerül elzárnom a televíziót, hogy a hallgatás, az odahallgatás karjaiba meneküljek, lassan-lassan bele-döbben a nagy csendbe az egyetlen igazság: „...Ő járt, az Isten járt előttem, Kivonta kardját, megelőzőt...” (Ady: „Ádám, hol vagy?”)

Igen. Itt járt. Helyesebben kifejezve: itt jár! Isten és az ember történelme. Isten az ember történelmében. Emberi történelmünk Isten kezében. Ténak, melyek filozófusok, teológusok, történészek vaskos könyveit fessegetik. Én egyikükhöz sem tartozom. Csúpn az egyszerű hívő ember szemével bogozgatom a dolgokat. Életem 73 esztendejébe beleírt a történelem tébolyútjainak megszűnése. Porba hullott a náciizmus. Önmagában öszeroskad a bolsevizmus. S most eljutottunk a történelem azon korszakába, ahol már csúpn csak egy röpke ugrás és az EMBER a Teremtő Isten territóriumának kapuját döngeti. Maga szabja meg az élet kezdetének és végének idejét és lehetőségét. Sőt az élet teremtését is kezébe akarja venni. Nagy körutat leírva visszajutottunk a tiltott fához. Mindenütt zsong a fülekben a „...nagyobbak lesztek, mint az Isten...” Magabiztonságunkban megdönthetetlennek vélt tornyokat építünk a mammonnak.

A hosszúra fonható gondolatok során a tragikus eseményekben nem az Isten távollétét, hanem az irtalmas Isten léptét érzem. Sajnos az Ő csendes szavát kevesen értik meg. A katasztrófáknak nagyobb ereje van. „Kivonta kardját, megelőzőt”.

A tragédia, a vérontás, a Golgota megállíthatatlanul, de új perspektívákat, új életet kínál.

Ehhez Miklós atya néhány gondolata:

Olvasóink talán emlékeznek rá, hogy a fenti téma kissé más megközelítésben foglalkoztatott bennünket 2000 decemberi számunkban a Kitzsteinhorn-i hegyvasúttal történt szerencsétlenség alkalmából, mikor 155-en benne égték

az alagútban rekedt vonatban.

Akkor valóban balesetről lehetett beszélni, melyben a tragikus véletlenek és az emberi hanyagság, nemtörődöm-ség összeszővődése váltotta ki a katasztrófát. A New York-i merénylet ezzel szemben évek óta legapróbb részleteiben kitervezett, fanatikus gyűlöletből fakadó politikai bűntény, mely még hozzá eltorzított vallási motivációra épült. Mindkét esetre áll, hogy Isten az általa teremtet világ folyamatait, a benne uralkodó természeti törvényeket nem helyezi hatályon kívül: ezek akkor is érvényesek és érvényesülnek, ha netán az ember vallja kárát (pl. betegség, éhínség, földrengés, árvíz).

Ha egy-egy esetben „csodá”-ról beszélünk, akkor sem arról van szó, hogy a Jóisten hirtelen közbelép és megváltoztatja a természet törvényeit, hanem, hogy öröktől fogva elhatározott olyan jelenségeket, amelyeknek a mechanizmusa – általunk nem ismert okoknál fogva – más, mint amit megszoktunk, más mint azt természet-tudományos ismereteink alapján elvárhatnánk. Ehhez nem kell sem fel-függesztienie, sem megszüntetnie a törvényszerűségeket, hanem az adott pillanatban ezek olyan módon érvényesülnek, hogy létrejön az általunk rendkívülinek, csodásnak, „csodá”-nak minősített jelenség. Az orvostudomány ilyenkor azt szokta megállapítani, hogy ami történt, a tudomány jelenlegi állása szerint természetes úton nem magyarázható. Már a csoda fogalma jelzi, hogy az se nem idézhető elő mesterségesen, sem pedig nem lép fel „futószalagon”.

Ami mármost az ember által előidézett katasztrófát illeti – az angolban „man made catastrophe”-nak nevezik a háborút, a terrorizmust – Isten itt sem szokott közvetlenül beavatkozni, mert ez feltételezné az ember szabad döntésének korlátozását. Márpedig senki sincs, aki az ember szabadságát jobban tiszteletben tartaná, mint Ő, aki szabadnak teremtette. A történelem arról tanúskodik, hogy Isten nem akadályozta meg sem a népiást, sem a tömeggyilkosságot (emlékeztetőül néhány címszó: inkák, holocaust, gulag), de felelősségre is vonja az embert – ezen az egy ponton könyörtelenül – az embertársa ellen elkövetett bűntettekért.

Isten tehát igenis jelen van, de csak észrevétel nélkül, a háttérből irányítja a történelem folyását. Levélírónk is utal rá: Ő a történelem Ura, amint azt az elmúlt évszázadban világhatalomra törő birodalmak – a náciizmus és a kommunizmus – bukása igazolta. Lehet ebben pedagógiai célat is: hátha az ember mégiscsak ráeszmél, hogy Isten nélkül, vagy pláne ellene, élete nem sikerülhet, minden próbálkozása kudarcra van ítélve. A Sötétség Hatalmának előretörése időnként eredményes lehet, mint azt a New York-i szörnyűségek mutatják, de ez az eredmény mindig halál, rombolás, gyász és szenvedés.

Ha most a világ népei összefognak a terrorizmus megfékezésére, talán rájönnek arra is, hogy nem elég a felelősöket ártalmatlanná tenni, hanem meg kell szüntetni annak okait is, az igazságtalanságot, az elnyomást, a nyomort, az emberi jogok semmibe vételét. Új alapokra kell helyezni az emberi együttélést. Az alapkövek azok, amelyeket Szent Pál a „Lélek gyümölcsei”-nek nevez: „szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, hűség, szelídség...” (Gal. 5,22)

Talán nem ártana évezredek szomorú tapasztalatait után végre ezt az alternatívát kipróbálni...

MAGYARORSZÁG VIRÁGA

(Vezércikkünk folytatása!)

miért nem teszel te is úgy, mint más fejedelmek és nemesek? Ritkán lehetsz úrnőnkkel, fiatalságodban nehéz megtartóztatnod magad. Miért nem élsz hát lányokkal?”

Amikor szavaikat egy idő múlva megismételték, felindultan így felelt: „Ti urak – Ha jóindulatomat nem akarjátok elveszíteni, óvakodjatok ezen szavaktól. Van feleségem, akinek hűséggel tartozom.”

A pottensteini fogságból kiszabadulván Erzsébet Marburgi megyé, hogy ott Konrád segítségével és özvegy jussából megépítse ispotályát a Szt. Ferencnek szentelt kápolnával együtt, amely rövidesen Erzsébet nyugóhelye is lett.

Itt látogatta meg atyja, II. András király követe, aki haza akarta hívni Magyarországra. Tudjuk, hogy nem ment, mert életcélja, Isten és a szegény és beteg emberek szolgálata teljesen világos volt ekkor számára. Bizonyos tények és események a mai ember számára érthetetlenek. Ilyen a gyermekeiről való lemondás, Marburgi Konrád tanácsára és Konrád azon intézkedése, amely kedves régió társnőit eltávolította tőle, süket és zsörtölődő asszonyokat adva mellé. A folytonos konyhai és ápolói, alantasabb szolgálatok stb. önkéntes gyakorlása is számunkra idegen, s az a tény is, hogy a fényes udvari életet, kényelmet megvetve, mindenét elosztva inkább szűkölködik, szolgál és szenved.

Az első Erzsébet-életrajz írója tulajdonképpen Marburgi Konrád, aki IX. Gergely pápához írt levelében foglalja össze Erzsébet életét attól kezdve, amikor személyesen megismerte. Ebben elbeszéli, hogy súlyos beteg volt, halálát érezte. Magához kérte Erzsébetet, hogy mintegy végrendelkezzék. Az egészségesnek látszó Erzsébet közölte vele, hogy ő előbb hal meg mint Konrád. Így is történt, 1231 nov. 17-re virradó éjjelen halt meg a 24 éves fiatalasszony. Betegségét nem ismerjük, de a korai halál a sok munka, aszkézis és nélkülözések nélkül is a középkorban „normális” volt. A várakat vagy kolostorokat nem, vagy csak alig fűtötték, a járványos és nem járványos nyavalyák pedig folytonosan szedték áldozataikat.

Egy kiváló társadalomtudós korunkat a szociális megállottság korának nevezte. Ugyanakkor intézményesült, professzionálisává vált a szociális tevékenység. Adományokat gyűjtünk, a tőlünk távoli vidékeken dúló nyomor enyhítésére.

Vajon nem azt kellene-e megtanulnunk Erzsébettől, hogy először is a közvetlen környezetünkben élő emberek testi-lelki bajain próbáljunk enyhíteni?

IMASZÁNDÉKOK

folytatás az első oldalról!

csolása. A médiák alapszabálya: a jó hír nem hír; – vagy csúpn egészen ritkán –, a rossz hír viszont mindig. Azt elolvassák, megnézik...

Könyörögjünk, az emberek ítélő képessége fejlődjön, hogy meg tudják ítélni, mi a rossz s azt képesek legyenek elvetni. Továbbá a gyermekeknek felfedni a ítélőképességüket fejleszteni. Ezen túlmenően a keresztények cselekvő képességeikre is marad elégséges terület. Támogassuk őket is imádságaikkal!

Fejős Ottó

Londoni levél

A vallásosság jövője

Sok tanulsággal szolgáló beszédet tartott nemrégiben az új brit katolikus egyházfő, Cormac Murphy-O'Connor bíboros. Arra reagált, amire az anglikán egyház vezetője, Carey Catterbury érsek hívta fel a figyelmet nem sokkal korábban. Dr. Carey a keresztény vallásosságot fenyegető veszélyekről szólt. Ezt mondta: „Az emberek manapság úgy gondolják, hogy a halál mindent beféjez. Mindenki az itt és most-ra összpontosítja a figyelmét, minék következtében az örökkévalóság eszméje mintha elsikkadna.”

Több mint négy millió angliai és welszi katolikus főpásztor, Murphy-O'Connor bíboros, a Leeds városában megrendezett papi konferencián elmondott beszédében néhány lépéssel tovább haladt a megállapításnál. Úgy látja, hogy a vallás szerepe a modern intellektuális és kulturális életben csökken, a kereszténység manapság egyre kevésbé háttérre az emberek életének és erkölcsi döntéseinek.

Mi lépett a tradicionális vallásosság helyébe? A bíboros érsek szerint, aki transzcendentális élményre, megvilágosodott pillanatokra vágyik, az elmerül a zenében vagy a „zöld” mozgalmakba kapcsolódik be. A fiatalok az okkult tanok vonzásába kerülnek, mert az egyházak nem nyújtanak kellően értelmes, jól áttekinthető és ezáltal vonzóvá tett alternatívákat. S vannak persze nagy számban olyanok, akik a földi élet ámeneti állapotát alkohollal, kábítószerekkel, pornográfiával, alkalmi szexszel teszik mámorossá. Pedig a fiatalok általában keresnek olyan szellemi értékeket, amelyekben bízhatnak, a modern élet szédlő forgataga közepette. S mégis mintha érdekeltenség kapott volna lábra az iránt, amit az egyházak nyújthatnak e téren. A társadalom meglehetősen demoralizált. Mint a bíboros mondotta: „e társadalmi közegben a jó, az, ami nekem jó, a jogaimat én határozom meg, és csak annak az életnek van értelme, amit én akarok élni.” A továbbiakban egyaránt elhárította a szabadpiaci gazdálkodás és a fogyasztói társadalom negatívumait. Szerinte a legnagyobb veszély, hogy korunkban sokan gondolják úgy: Az Istenhit az egyéni szabadság bizonyos fokú korlátozása.

Ami különös e beszédben, hogy a felvetett problémákra nem kínált megoldást. Cormac Murphy-O'Connor ismert arról, hogy nem a közhelyek embere. És az egyházban sajnos, sokszor közhelyek következnek ehhez hasonló, egyáltalán nem indokolatlan sirámok után. El kell gondolkodnunk, hogyan közvetíthető a másfelé fordult tömegek felé a vallás esszenciális értelme. Talán új prófétaakra van szükség, oldottabb hangra és arra, hogy az egyház visszazerezze szerepét a pszichoterapistáktól az emberiség lelki nyugalmának helyreállításában.

Itt tartottam Londoni levelem megírásában, amikor a World Trade Center százöt méter magas tornyába (melyeknek a tetején évekkel ezelőtt magam is jártam, és letekintve megszálltam a kilométeres magasságtól) becsapódtak az öngyilkos iszlám pilóták által vezetett repülőgépek. Amint leomlottak a toronyépületek, nem csak tűzoltók és egyéb mentőosztagok túsztak fel a romokom, hanem a tévéfelvételek tanúsága szerint papok is, stólával a nyakukban. A new yorki tűzoltók tábori főlelkésze a helyszínen veszítette életét, miközben utolsó kenetet adott fel egy haldoklóknak.

A TERROR ŐRÜLETE

Ezzel a szalagcímmel jelent meg az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja az Amerikát s az egész emberiséget ért példátlan terrortámadás másnapján. Ugyanezen a napon, tehát szeptember 12-én, az általános kihallgatáson, a Szent Péter téren így szólt a pápa az összesereglett hívekhez: „Nem kezdhethetném el a mai napon az általános kihallgatást anélkül, hogy ne fejezzem ki mély fájdalommat a terrorista cselekvények miatt, amelyek tegnap vérrrel áztatták Amerikát, több ezer halottat és sebesülést okozva. E mérhetetlen borzalom mélységes nyugtalansággal tölt el valamennyiünket. Az emberiség tegnap történelmének sötét napját élte át, rettenetes kihívást az ember méltósága

ellen. De a hit segítségünkre siet még azokban a pillanatokban is, amikor minden szó hiábavalónak tűnhet. Még ha most a sötétség erői tűnnek is győztesnek, a hívő ember tudja, hogy az utolsó szó nem a rossz és a halál szava. Erre épül a keresztény reménység: ebből merít erőt imádságos bizodalunk” – mondotta többek közt a Szentatya.

Az általános kihallgatás nem a megszokott módon és légkörben zajlott le. Nem volt taps, annál több imádság. Hat különböző nyelven mondták el a könyörgéseket a megbékélésért, a gyűlöletet való felülemelkedésért, a halottakért és a sebesültek hozzátartozóikért.

(Osservatore Romano)

A SÁTÁNI ERŐKET ELSEPRI A SZERETET

A békefenntartó, katonai beavatkozások, különösen a Balkánon, arról tanúskodnak, hogy az ártatlanok és a védtelenek megmentése érdekében, néha még a legnagyobb igyekezet ellenére sem lehet elkerülni az erőszak alkalmazását, még ha ez csakis ultima ratio lehet. A tapasztalatok mégis azt mutatják, hogy minden erőszak újabb erőszakot vált ki. Nagy dilemma! Ördögi kör. Ismerős Jézus kijelentése is: Aki kardot ránt, kard által vész el – Mt 26, 52.

2001. szeptember 11-én a világtörténelem egyik legsötétebb eseményét éltük át: örült terroristák iszonyatos támadását az emberi méltóság ellen. Ez a terror most elsősorban az Egyesült Államokat sújtotta: a repülőszerecsétségek áldozatait és ezek hozzátartozóit, New York és Washington lakosságát, a World Trade Center és a Pentagon dolgozóit, de velük együtt reméltbe ejtette az egész emberiséget. A TV segítségével szemtanúi lehettünk a borzalmas katasztrófának: a terroristák által eltérített, bombaként használt utasszállító repülőgépek önpusztító támadásának, összeütközésének a két hatalmas világhírű torony-épülettel, amely összeomlva pillanatok alatt maga alá temetett és sírba vitt több ezer embert. A sebesültek és halottak száma máig sem ismerős. Láttuk az emberi gonoszság borzalmas művét. A sátáni erők iszonyatos bűncselekménye megárázkódhatta az egész emberiséget, egy háború rémületes borzalmaival, a világ apokaliptikus pusztulásával fenyegette meg az emberiséget.

A romokban pusztult emberi áldozatok és az ártatlanok szenvedése világ-szerte együttérzést váltott ki. Az amerikai követségek előtt sokan le-rakták az együttérzés és a kegyelet virágait, gyertyákat gyújtottak vagy

szolidaritási tüntetéseket szerveztek. Többfelé szolidaritási munkaszünetet tartottak, a templomokban harangoztak és istentiszteletekre siettek az együtt érző emberek. Imádságos lélekkel emlékeztek a borzalmas eseményre: a halottakra, a sebesültekre, hozzátartozóikra, a rendőrökre és a mentőkre, a sok-sok szenvedőre és a mentési munkálatokban résztvevő, segítőkész emberekre. Mi is közéjük tartozunk.

Az áldozatokra emlékezünk. Együtt-érzünk. Emlékezzünk és emlékeztetünk a gonoszság művére. Imádkozunk és hiszünk a jó győzelmében. A romok fölé felállítjuk a keresztet és feltekintünk arra, Aki rajta függött: Jézus Krisztusra, a világ megváltójára, a világ világosságára. Hiszünk, hogy a sátáni erőket elsepri a szeretet, általa van jövő, új kikelet, megteremtjük a béke feltételeit, eltávolítjuk „az emberi történelem oly sok korszakát átverző vallásháborúk rettenetes kinsértét”, az egyetlen Isten neve egyre inkább a béke nevéé és a béke parancsává válik. A párbeszéd és a szeretet az egyetlen út, amelyen minden meg egymásra talál és Isten előtt hazatalál a világ népeinek egyetlen családi közösségébe.

Cserháti Ferenc

KIS HÍREK

Millenniumi arany emlékérem. A Magyar Nemzeti Bank a millenniumi év alkalmából Szent István tiszteletére százezer forint névértékű emlékérmét bocsátott ki augusztus 20-án. A 986 ezrelék finomságú aranyból vert érméből összesen 3000 darab készült. Az érme előlapiján az angyalos magyar címer, a hátlapon Szent István ülő alakja látható.

Az Erdélyi Magyar Egyetem. Úgy látszik hamarosan megnyithatja kapuit az Erdélyi Magyar Egyetem. Az első három közgazdasági szak Csíkszerdán kezdeti meg működését. Az informatika tanszék előkészítése is folyamatban van Marosvásárhelyen.

Kölcsey-emléktábla Nagykárolyban. A nagykárolyi volt vármegyeház épületének falán augusztus 8-án Kölcsey-emléktáblát helyeztek el. A Himnusz szerzője 1829 és 1832 között Szatmár vármegye aljegyzője majd főjegyzőjeként a most megjelölt épületében dolgozott. MK

Madridi levél

Évforduló

Október 12-én 750 esztendeje fejezte be földi pályafutását Árpád-házi Jolánta, – a spanyolok számára Violante de Hungria, – I. Hódító Jakab felesége, Aragónia királynéja. (Egyes forrásokban ugyan október 11-e áll.) Amikor ezek a sorok születnek, a levélírónak még nem sikerült megtudnia, milyen megemlékezések készülnek az évforduló alkalmából az egykori aragón korona országában. Aligha feledkezik meg róla azonban a barcelonai Katalán-Magyar Kulturális Egyesület, mely 1989 októberében két-nyelvű emléktáblát helyezett el sirjánál Vallbona de las Monjas ciszterci apácakolostorában, no meg a Castellón tartományi székhelyben működő testület, a Hódítás Lovagjai (Germandad dels Cavallers de la Conquesta), mely minden évben megválasztja egy fiatal lány személyében a helyi ünnepek királynőjét s azt Violante de Hungria címmel tiszteli meg.

Jolánta II. Endre királyunk és Courtenay Jolán lánya, Szent Erzsébet felfestvére volt. 1216-ban született és 1235-ben lett az aragóniai uralkodó felesége a barcelonai székesegyházban, elég „magas korban”, hiszen akkor a királyi hercegnöket már 11-12 évvel férjhez szokták adni.

I. Jakab hitvese lenni nem lehetett könnyű feladat. Sokat volt távol, sokat háborúskodott, gyarapított az országot az arabok kárára. De nőket is hódított, „sok asszony szeretője” volt egyelőre, rosszul sikerült házasság tapasztalataival. Violante életében három törvénytelen fia is született megannyi anyától. Maga Jolánta négy fiút és négy lányt adott neki. (A kik tíz gyermekről beszélnek, valószínűleg beleszámítanak halva születetteket.)

A régebbi spanyol történetírók Jolántát elég keményen ítélték meg: szemére vetették, hogy minden fiának koronát akart biztosítani, amit csak az ország feldarabolásával lehetett volna elérni, s számolni kellett a király elsőszülöttjével, Kasztíliai Leonóra fiával is. Így más-más ura lett volna a szoros értelemben vett Aragóniának, Katalóniának, az újonnan meghódított Valenciának és a Baledri szigeteknek, továbbá Montpelliernek és a többi délfancia birtoknak. Az elsőszülött Alfonz és a legkisebb fiú, Ferdinánd halála, meg Sancho egyházi pályára lépése azonban egyszerűsítette a helyzetet. (Az utóbbi toledói érsek lett, de csatát érten veszítette életét.) Végül Jolánta legidősebb fia, Péter örökölte a koronát és csak Jakab vált külön a Baleári szigetekkel és a délfancia területekkel. A lányok közül Violante kasztíliai, Isabel (Erzsébet) pedig francia királyné lett. Sancha viszont kolostorba vonult s ma anyja mellett nyugszik.

Az öröklés kérdéséről eltekintve Jolánta nagy érdemeket szerzett magának a kormányzásban, többször közvetítőként szolgált a király és a nagyrak között ellentétekben, egyes birtokokért folyó vitákban, s az I. Jakab és Péter portugál infáns közötti vitélkedésben szerepe volt abban, hogy Castellón városát a hegyekből a tengerpart síkságra helyezték át. Úgy tudják, hamar megtanulta a katalán nyelvet, ami megkönnyítette az alattvalókkal való érintkezést, urával azonban rendszerint latinul beszélt.

Jolánta fiatalon halt meg, alig 35 évesen 1251-ben. Végrendeletében kívánta, hogy

(Folytatás a 4. oldalon!)

Sárközi Mátyas

DR. MEHRLE TAMÁS OP (Fribourg)

A katolikus Egyház egyetemesen üdvözítő voltáról

Kedves olvasóink kétségtelenül már olvastak vagy hallottak e markáns és sokat vitatott dokumentumról. Egyesek talán azt mondják: persze, hogy olvastunk róla, de talán épp ezért fölösleges e témát most az ÉLETÜNK hasábjain is feszegetni. Ennek ellenére azt gondolom, hogy maga a tény, hogy nem egészen egy éven belül a „*Dominus Jesus*” megjelenése után, ennyi elítélő nyilatkozat jelent meg, szükségessé teszi, hogy olvasóink a dokumentumról közelebbi tájékoztatást nyerjenek. Sokan talán helyteleníteni fogják eljárásomat, de magam részéről köleségemnek tartom, hogy a pápa példáját követve, aki elsőnek írta alá e nyilatkozatot, én is mindenkinek a „*Dominus Jesus*” olvasását és elfogadását ajánlom. Ezt nem a vita kedvéért teszem, hanem egyszerűen azért, mert a dokumentumot igaznak tartom.

A pápai körirat egyik német kiadása Scheffczyk professzor – akit közben bíborossá neveztek ki – bevezető sorai kíséretében jelent meg. A bíboros helyesen jegyzi meg, hogy már a dokumentum címe is megjelöli a vatikáni irat célkitűzését: a pápa a krisztusi Egyház valamint Jézusnak egyedüliségét akarja

bemutatni azokkal szemben, akik a mai kor relativizmusának és vallási pluralizmusának engedve, Jézust vagy a katolikus Egyházat egyszerűen a többi vallásalapítók és felekezetek szintjére helyezik. Mivel ez a katolikus Egyháznak az önmagáról alkotott mindenkor felfogásával ellenkezik, a pápa Krisztustól kapott küldetése alapján szükségesnek tartja óvó szavát felemleni, hogy az Egyház évezredek hitét mentse és biztosítsa. Ez teszi érthetővé, hogy a dokumentum miért idézi már a bevezetésben a szentmise Crédóját és utána is többször a Niceai, Lateráni, Tridenti és egyéb Zsinatok hitöntéseire hivatkozik. Ez nem annyit jelent, hogy csak egyszerűen ismétli az Egyház évszázados, sőt évezredek hitét, hisz a jelenkor tévedéseire reflektálva új meglatásokkal is gazdagítja és így a támadások közepette a hívők hitbiztonságát növeli és erősíti. A „*Dominus Jesus*” nemcsak hogy nem akarja a felekezetek közötti dialógust megátoltni, hanem kifejezetten megkönnyíteni óhajta. A párbeszéd – mondja – nem helyettesítheti ugyan a hit hirdetését, de mégis a hit hirdetéséhez tartozik, amennyiben a hit elmélyítését megkönnyíti, a vallások és felekezetek közötti megértésre és így kölcsönös lelki gazdagodásra is vezet. De a dialógusnak az igazság iránti engedelmesség s a kölcsönös szabadság tiszteletben tartásának a szellemében kell történnie.

A pápai körlevél véleményem szerint megérdemelte volna, hogy a dokumentum ellenfelei is komoly teológiai állásfoglalás keretében válaszoljanak. Ehelyett egyes felekezetek képviselői inkább csak sértődöttségüknek adtak kifejezést és az ökumenizmus szükségességét hangoztatták. Az ökumenizmust mi is pártoljuk, de hitünk igazságát és sértetlenségét fontosabbnak tartjuk. Az ökumenizmus célkitűzésének a határait előbb meg is kellene szabni és nem bármilyen effajta elképzelést alapdokmának tekinteni.

Minden teológiai vitának a kiindulópontja a két fél tényleges hitfelfogásának az ismertetése. A „*Dominus Jesus*” a katolikus részlől egy párbeszéd józanul várható célkitűzés keretében történik. A „*Dominus Jesus*” ellenfelei azt a hibát követik el, hogy utópisztikusnak értelmezték ökumenizmusból azt a célt melyre ők törekednek, a vita kiindulópontjának akarják tekinteni és ha tudomásul veszik, hogy a másik félnek nem ez a felfogása, akkor sértve érzik magukat. Talán attól is tartanak, hogy a dokumentum elfogadásával az ökumenizmus ügyét elődó, szerintük elavult álláspontjára vetjük vissza. Ez egyszerűen nem igaz, mert egyes „haladó katolikus teológus vagy zornaliszta igazat adott is a dokumentum ellenfeleinek, az még nem jelenti az Egyház állásfoglalását. Az elégedetlenkedőknek tehát önmaguk elhamarkodott felfogásának kell betudniuk sértődékeny kiabrándulásukat.

A dokumentum ellenfeleinek a gyors negatív reakciója szinte arra enged következtetni – írja Scheffczyk bíboros – hogy a vatikáni irattal beható tárgyalagossággal nem is foglalkoztak. Szinte azt kellene feltételeznünk, hogy a pápai irat már elkésve jelent meg. De ezt még sem szabad gondolnunk, mert meggyőződésünk, hogy a Lélek ereje hatja át a nyilatkozatot és a hit igazságának értelemmel, szívvel hirdettet tanúságtétele sohasem érkezik elkésve.

Eredetileg a híres Los-Angeles-i vízeséseket akartuk megnézni. Gyakran kiránduló barátainktól hallottunk róluk. Előszedtük a térképet és elindultunk a tengerpart menti, nagy forgalmú, 1-es úton. Kíváncsiak voltunk a csak kevesek által ismert nevezetességekre. De szerencsére nem csak a térkép volt velünk, józan eszünket sem felejtettük otthon. Idejében beláttuk, hogy eső után nem ajánlatos az elhagyott hegyi ösvényen, síkos köveken ugrálva megközelíteni a vízeséseket. Hirtelen irányt változtatva bekanyarodtunk a hosszú Sunset Boulvardnak arra a szakaszára, amit a vízeséseket nem keresnek fel, hiszen „*ott nincs mit nézni*”. Mi azonban többet tudtunk és a kanyargós útról behajtottunk „*A csend szigete*”, parkolóhelyére, eltelve a vízeséseket más időkre.

„*A csend szigete*”-ként adtam neki ezt a nevet. Los Angelesben, a világhírű forgalmas, zajos Sunset Boulvard és a Csendes-óceán között elterülő öt hektárnyi területen fekszik. Közepét a természetes forrásból táplált kis tó képezi. Tükröződnek benne a rá, vagy köréje állított épületek. „*Tengerszem*”-nek is nevezhetem a sötét zöld tavat, mert azt a hatást kelti a körülötte magasodó hegyek közé beékelődve. Nyugati részén mesterséges sziget. Vándormadarak pihennek rajta és otthona a tavon méltóságteljesen úszó hatyúknak, a vidáman lubickoló vadkacsáknak. Féltik a csendet a meditációknak ebben a központjában, amit a 20. századi hindu bölcs, Paramahansa Yogananda épített jó ötven évvel ezelőtt.

Yogananda fiatalon hagyta el Indiát. 1920-ban jött először az Egyesült Államokba, egy Bostonban megrendezett, nemzetközi spirituális konferenciára. Röviddel ezután megalapította a *Self-Realization Fellowship* meditációs közösséget, amelynek intézete San Diegotól északra, a Csendes-óceán partján fekvő, akkor még apró településen, *Encinitas*-ban áll. Ez az intézet mindenki előtt nyitva van. S hogy valóban minden csöndet, nyugalmat, a befelé fordulásra alkalmas helyet kereső szívesen látnak – hirdeti a gyalogösvény kezdeténél felállított, az öt világvallást jelképező emlékmű. Egyiken a kereszt, másikon a Dávid csillag, mellettük a buddhizmus, az iszlám és a hinduizmus emblémái. A tó egyik oldalán egy 16. századbeli holland szelmalom hűtő utazta. A háromemeletes kis épület földszintjén kápolna, szobáiban vendégeket helyeznek el.

Gondosan ápolott ösvényen, virágzó bokrok, hatalmas fák árnyékában jutunk el a kétemeletes lakóhajóhoz. A tó túlsó oldalán fehér, életnagyságú Krisztus-szobor. (Éjszakára megvilágítják.) A szobor alatti vízesés belevész a kis „*tengerszem*”-be.

A „*tengerszem*” körüli rész felett a hegyen hatalmas tudományos és meditációs központot építettek 1996-ban. A hegy tetején pazar helyet találtak az impozáns épületegyüttesnek: egyik oldalán, a mélyben, a sűrű erdővel, papiruszszal, bougainvilleával, pálmákkal, virágzó bokrokkal, tavon himbálódzó tavirózsákkal a „*Csend szigete*”, míg nyugat felé, a keskeny, de forgalmas, „*nyüzsgő*” tengerparti rész fölött eltekintve a Csendes-óceán végtelenje. Egmástól csak egy kőhajításnyira két ennyire ellentétes világ.

Hogy a „*másikat*” se hagyjuk ki, na meg a „*szellem*”-nek adózva alaposan megéheztünk, elindultunk, hogy az

óceán partján megfelelő éttermet találjunk.

Már délután két óra volt, de még mindig várnunk kellett az „*asztalunk*”-ra, mivel kintire vágytunk, hogy lássuk a tengert. A fejünk felett sirályok cikáztak és (lehet) bosszantotta őket, hogy a kifizetett, alig látható vékony huzalok miatt nem tudtak lecsapni a gyanútlanul ebédelők tányérjára...A széltől védő üvegal mellett végre megüresedett egy asztal. S míg a pincér odakísért bennünket – közben elnézést kérve a várakozásért – figyelmeztetett a parttól talán 100 méterre elhúzó delfinek csoportjára. Éhségről, étlapról megelégedve már csak a delfinek észak felé tartó csapatát figyeltük: a ficánkoló, játszadozó, fel-felbukkanó tűni tüneményeket, a szép nap külön ajándékát.

Bitskey Ella (Sarasota, Fl. USA)

Kis Hírek

Ifjúsági világtalálkozó 2004-ben

2004 augusztus 12-15-én Kölnben és környékén rendezik meg az ifjúsági világtalálkozóját, közölte a német püspöki konferencia. Mintegy 600 ezer résztvevőre számítanak százhatvan országból. A német ifjúsági lelkipásztorok munkaközösségének vezetője, Paul Hüster szerint nemcsak közösségi liturgikus ünnep lesz, de katekézis, színház, zene, a katolikus fiatalok hitünnep. Jövőre Toronto ad helyet az ifjúsági világtalálkozóknak. (Kathpress)

Boszniai menekültek

Ugyancsak a Kathpress hírugynökség jelenti, hogy Banja Luka katolikus püspöke, *Franjo Komarica* felpanaszolta a CNS amerikai katolikus hírugynökségnek adott nyilatkozatában, hogy Bosznia-Hercegovinában nem hajtották végre a korábbi megállapodást. A hazájukban nem engedik letelepedni a boszniai szerb köztársaságban. A boszniai háború vége óta még mindig nem térhetett haza 68 ezer horvát menekült. MK

Konrád Györgyöt másodszor is megválasztották a Berlin-Brandenburgi Művészeti Akadémia elnökévé – ellenjelölt nélkül. Megbízatása három évre szól. Az intézmény a kormányzat mellett tanácsadó szerepet tölt be irodalmi, színházi, zenei, képzőművészeti, film kérdésekben. (Nem tudok elég jól németül! – mondta Konrád egy interjúban!)

NÉHA VILLÁMLIK

Az ablakom alatt már
Nem szólnak víg zenék,
A nap lehunyta lassan
Roppant arany szemét.

Villámlik néha-néha,
Az este csupa fenség.
Jön-jön felém a másik
Villámló végtelenség.

Mint útrakész zarándok
Behurkolozom állig
És nézem, hogy a távol
Hogyan villámlik.

Harsányi Lajos (1882-1959)

Madridi levél

Évforduló

(Folytatás a 3. oldalról)

Vallbona monostorában tessék el, s nagylelkűen emlékezzet meg magyar honfitársairól, akik őt spanyol földre kísérték s ott letelepedtek. Ma úgy idézzük, mint a spanyol-magyar kapcsolatok egyik legnagyobb alakját, Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletének spanyolországi terjesztőjét és Portugáliai Szent Erzsébet nagyanyját.

Rónai Zoltán

Folytatás következik!

KIK VOLTAK ÉS MIT AKARTAK ?

Emlékek a román rémuralom idejéből

2. rész

Egy másik cellatársam, Unanian Traian a román királyi titkosrendőrség (Serviciul Secret de Informatii – S.S.I.) magas rangú tisztje volt – ő is részt vett az erdélyi Rongyos Gárda nevű mozgalom tagjainak vallatásán. Ismert minden jelentős magyar és német személyt Erdélyből. 1945 után az S.S.I.-t felhasználták az új Securitate kiképzésében, majd 1950-ben, „a mór megiette a kötelességét, a mór mehet” – alapon az egész királyi kémelhárítás volt tagjait egyetlen éjszaka folyamán letartóztatták és „erdeimeitől függetlenül” a fogarasi várba zárták. Öt év elteltével szétszortották őket a tartományi Securitate börtönökbe, majd újravallatás után legtöbbjüket elítélték annyira, mint amennyit már leültek...

A francia műveltségű tiszttel együtt töltött 4 hónap a cellában érdekes volt.

Unanian Traian végtelenül gyűlölte az új rendszert – 65 évesen már leszámolt életével és betegesen, összetörve várta az ítéletet. Ezért is mert mesélni, sőt nekem még jó tanácsokat is adott. Habár a cellák még nem voltak lemikrofonozva, a kényesebb témáknál mégis tettünk egymásnak, majd felálltunk és egymással szembenállva suttogva beszélgettünk. Ha az altiszt a celláját ablakoskáját kinyitotta, rögtön hozzákézdünk sétálni.

Elmondok egy ilyen beszélgetést. Azt kérdeztem tőle: „Mondja, mit csináljak, hogy viselkedjek, ha netalán kikerülnék?” Ő így felelt: „Ne fogadj el tőlük semmit, mert ha adnak valamit, azt csúnyán el is veszik valamikor. Ne áltasd magad, te ameddig a kommunista rendszer fennáll, „megtürt személy” leszel. A valamivé ki akarnak nevezni, vagy pedig elő akarnak léptetni, annak nagy lesz az ára. Felhasználnak tanúnak más politikai foglyok elítélésében, azután pedig majd megölnék. Ha bántanak, mindig lefelé eredj a ranglétrán, az megvárja őket. Az új munkaszervezőség nem tudja elképzelni, hogy valaki egyetemi diplomával a zsebében egyszerű munkás is lehet – ők ezt látják a legnagyobb megaláztatásnak”.

Ősz elején a Securitate elköltöztetett új épületébe, a volt II. magyar hadsereg, hadtestparancsnokságának, Árpád utcai székházába, amit 1941-42-ben építettek. Itt a cellák nagyobbak voltak, három, egyszerű, nem-emeletes vaságy fért el bennük. Az átalakítás miatt a beton még nedves volt, ami a nyári szandálban megviselte a lábam.

Nem volt annyi letartóztatott. 1955 késő őszét írjuk, vajon mi történhetett odakint, hogy kevesebben vagyunk? Egy

éjszaka nagy verésre, visitásokra ébredünk fel. Másnap, a kihallgatásom idején puskasortűzeket hallok. A tiszt az ablakhoz megy, pisztollyal a kezében, majd megjegyzi: Így járnak azok, akik ki akarták siklatni a kongresszusra menő vonatot és akik szekuritatis tisztre emelik a kezüket.

A folyosón, az illemhelyre, az emeleten a vallatásra egy őrmester kísért. Rajtuk közben sötét szemüveg volt, hogy ne lássuk, mi történik körülöttünk. Ha magas rangú tiszt jött szembe, az őrmester a fal felé fordított és ránszólt: „Ne mozdulj”. Egy ilyen alkalommal, ahogy elfordított, véletlenül elmozdította szemüvegemet a kezével. Én, kihasználva a helyzetet, oldalt néztem és láttam, hogy három fiatal ferencrendi szerzetes jön velem szembe, szemüveg nélkül, nevetgélve. Az őrmester erre oldalba vert, hogy nézzek a fal felé... A vallató szobában, szemben az ajtóval volt egy nagy világos ablak, alatta íróasztal és szék, ahol a vallató tiszt ül. Tőle vagy négy méterre, a sarokban egy kis asztal a rab számára, aki itt már csak egy számként szerepel. Egyszer csak megszólalt a csengő, mire a tiszt felállt és kiment az ajtón, majd pár perc múlva visszatért, mondván: „Hallom, hogy látta a ferencrendieket. Ők a mi barátaink”. Kérdően nézett rám, válasza várt, de én nem mondtam semmit, tudva azt, hogy a szerzetes rendeket feloszlatták.

Miután levittek a pincébe, megkérdeztem Unanian Traiant, hogy mit tud a ferencesekről. Csak annyit mondott: „Azok valószínűleg mind szekus tisztek. Sok esetben ők vernek egyes rabokat”. Érdekességként megemlíthetem, hogy a vallatásoknál azzal is szereztem meg, hogy én már akkor jobban tudtam románul, mint a vallató tiszt, egy fiatal magyar hadnagy – így legtöbbször volt időm gondolkodni a válaszokon.

Egyik kihallgatásomon nemcsak a fiatal hadnagy, hanem egy őrnagy és egy civil ruhás személy – akivel az őrnagy oroszul beszélt, foglalkozott velem. „A ti összeesküvéseitek elér a volt vatikáni követségig is, akárcsak a Godó Mihályé is. Különböző is itt van”. Az én válaszom a mondat második részére az volt, hogy „nem hiszem”. Erre az őrnagy odasúg valamit a fiatal hadnagnak, mire az kismomfordál az ajtón, majd rövid idő múlva visszajön, újból tanakodnak az őrnaggal, újra kimegy és pár perc múlva elővezeti a sötét szemüveget viselő P. Godó Mihályt. Gyűrött nadrágjában, fáradtan állt előttem, közömbösen, mint aki ezt a bánásmódot már rég megszokta és beletörődött. Meghatódva néztem a rég nem látott és a számomra már akkor is mártír szerzetest, addig míg sántító léptekkel elvezették. Mint utólag hallottam, a verések közepette a pribékek eltörték a lábát...

Néhány nap múlva én voltam hasonló szembesítési jelenetnek az alanya...

Karácsony éjszakáján, úgy este tíz óra körül, benyit az őrmester a cellába, majd elvezet egy kis helységbe, ahol két kicsi fülszék van a pince ablaka alatt. Nem lehetett benne sem állni, sem ülni, de az utca zaját egészen jól ki lehetett venni – az emberek ekkor mentek az éjféli misére. Az ünnepi hangulaton és saját helyzetemen egy pillanattal elkomorodtam. Vajon mi lesz a sorsom? Istentem, vajon kibírom a nehéz időköt?

Leitner Ferenc (Fürth/Bayern)

3. befejező rész a következő számban!

Újra van Klebelsberg-szobor Budapesten

Nemrégiben ünnepélyes keretek közt felavatták gróf Klebelsberg Kunó eredetileg 1938-ban felállított s a második világháború végén megsemmisített szobrának felújított változatát a Szent Imre plébánia melletti téren.

Klebelsberg – aki 1922 és 1931 között vallás- és közoktatásügyi miniszter – egész kultúrpolitikáját két alappillérre, a népoktatásra és a tudománypolitikára helyezte. Minisztersége alatt 5 éven belül ötezer modern tanyai iskolát létesített, bevezette a kötelező hatosztályos alapfokú, valamint a négyosztályos polgári iskolát, hogy a széles néptömegek számára általános műveltséget biztosíts. Elévülhetetlen érdeme a Berliini- és Bécsi Collegium Hungaricum és a

A helyreállított márványszobor

Római Magyar Intézet alapítása. Tetteiben két nagy eszme vezérelte: az egyik; csak a művelődés mentheti meg a Trianonban megsemmisített országot, a másik; minél erősebben bekapcsolódni a nyugati eszmei áramlatokba.

Az eredeti fehérmárvány szoborcsoport a második világháború előtt az Erzsébet híd pesti hídfőjénél állt. 1945-ben a Klebelsberg ábrázoló központi alakot az elszabadult politikai indulat rombolta le. MTL.

KIS HÍREK

Keresztapaság

Nagy Lajos királyunk kisebbik leányának, Hedvignek a pogány litvánok fejedelmével, Jagelló Lászlóval 1386-ban kötött házasságának előfeltétele volt, hogy a litván fejedelem egész népe keresztény hitre tér. A házasságot megkötötték, a litván fejedelem keresztapja pedig maga a pápa, IX. Bonifác volt.

Több keresztelés mint temetés

A New-York-i Szent István egyházközség aug. 5-én ünnepi szentmisével emlékezett első szent királyunkra. Az ünnepi misét és szentbeszédet Seregély István egri érsek mondotta és megáldotta az új himzett templomi zászlót. A misén részt vettek a környező városok magyar papjai és a helyi angol nyelvű papok; a mise utáni fogadáson a New-York-i magyar protestáns egyházak lelkeszei is jelen voltak.

A New-York-i magyar lelkipásztori szolgálatot jelenleg Csorba Domonkos ferences látja el. Beszámolójában ritka örömdetes eseményről adott hírt: Több magyar nyelvű keresztelésünk van, mint temetésünk. De szép számmal vannak esküvők is. Angliai Magyar Tükör

Emlékezés a magyar Szabad Európa Rádió indulására

Bizonyára nem én voltam az egyetlen, aki könnyeivel küszködött, amikor október 6-án délbén, a München-Bogenhausen-i Szt. György templomban a Szabad Európa Rádió egész napos műsorai megindulásának ötvenedik évfordulóján tartott ökumenikus istentisztelet végén a magyar himnusz énekeltek. Meghatódottság vett rajtuk erőt. Ami öt évtizeddel ezelőtt a bajor fővárosban elindult, minden túlzás nélkül történelmi jelentőségű volt. Írók, gondolkodók, történészek, publicisták, politikusok állítják: a Szabad Európa Rádió tájékoztató munkája nemcsak egy jobbkor reményét táplálta és elviselhetőbbé tette az elnyomást, de nagy mértékben a szabadság visszatérését előmozdította. Ez foroghatott a megjelent volt munkatársak és – részben német származású – hitvestársak, mintegy 80-85 emlékező fejében. Nagy részük müncheni lakos, de többen érkeztek külföldről, jó néhányan Magyarországról is. Az utóbbiak a hazába visszatelepített volt kollégák. Az egyházi szertartást az ökuméné jegyében katolikus részről Frank Miklós tb. pápai prelátus, a katolikus műsorok volt szerkesztője, protestáns részről Lázár Enikő református lelkész végzte. Frank Miklós magyarul és németül prédikált. Megemlékezett egy meghalt elődjéről, Fábian Károlyról és a nemrég elhunyt Lázár Csaba református lelkészről is.

Az istentisztelet résztvevői utána átvonultak a Magyar Katolikus Misszió közeli házába, az Oberföhringer Strassera, ahol mint házigazda dr. Cserháti Ferenc plébános fogadta a közös ebédre érkezőket. Számuk az ebéd megkezdéséig mintegy százra nőtt. A szerény ünnepséget a rendezők nevében László László, a magyar rádióhallgatók részleg volt vezetője nyitotta meg. András Károly, mint a legrégibb munkatársak egyike, a magyar osztály volt h. igazgatója, majd a központi kutatóosztály vezetője felidézte a new yorki elindulást és egy részleg rövid innsbrucki tevékenységét, majd a müncheni áttelepítést. Jomagam a müncheni kezdeteket elevenítem fel, adatokkal érzékelve a fejlődés irányát és ütemét. Halász Péter humorral fűszerezett előadásában nagyrészt az olykor csak kevés figyelemre érdemesített női munkatársak szerepét méltatta. A hivatalos Magyarországi képviselőtében Gyarmathy György professzor, müncheni főkonzul köszöntött a jubiláló volt rádiókat, sok szerencsét kívánva további életükben. A felszólalók sorát a Bajor Újságírószövetség képviselője zárta, tolmácsolva a bajorországi kartársak jókívánságait. Talán érdemes megemlíteni, hogy már csak nyolcan lehetnek jelen azok közül, akik ötven évvel ezelőtt az első munkatársi gárdához tartoztak. A többiek nem élnek már, vagy távoli országokban laknak.

Az ünnepség hivatalos részét követő ebédén a megjelentek nemcsak Bayer Oszkár és segítőitársai magyar konyháját élvezhették, de bő alkalom kínálkozott arra, hogy régen nem látott barátokkal szót váltsanak és hajdani emlékeket idézhessenek fel, a többi között egy háromemeletes bogenhauseni bérház két emeletén eltöltött első félévet, majd több mint négy évtizedet az Angol Parkban épített, akkoriban még tágas rádióházban.

Borbándi Gyula

Köszönjük,
ha megújítja előfizetését!

SENTE DONÁT*

A dombokon a szőlő zöldarany már.
Oly kék a kód, akár a szilva hamva.
Az őszi égről csillag hull rohanva.
Szüretre készülődik gazda, kalmár.

Csikordul jókorát a pince zárja.
Nagy zűrzavarban áll az udvar-színér.
Horót gurít, putonyt javít a pintér,
S a régi dongát új a bronszba zárja.

S hadak sorjazzák már az őszi dombot.
Ha tán a gazda nyár szakán borongott,
Most dalra kel, mert színg telt a kádja.

A must pezseg; oly édes, mint a színméz.
Az őszi tájon Szent Donát tekint szét,
S a jó gazdát és új borát megáldja.

Harsányi Lajos (1883 - 1959)

*Szent Donát a szőlősgazdák védőszentje

Stílvirágok — Gyomnövények

– „...pilickázott a hó”. Pilickázni, azaz bigézni gyermekjáték. Átvitt értelemben: nem veszi komolyan a dolgot, csak pilinckázik. A hó azonban illet nem csinál, hanem „pilinkél”, lassan, kerengve, kis pelyhekben szállingózik.

– „Munkaszünetes nap” – azaz munkaszüneti, ahogy októberben sincsenek szünetes mulatságok, csak szüreti mulatságok.

– Arról kérdez a riporter: honnan jönnek az iskolába a diákok. Ezt így kérdezi: *Mi a beiskolázási körzet?* (Ker. Élet) Eláll a lélegzetem.

– Ezt is egy riporter kérdezi: „*Melyek a témájuk a kiállításujdonságainak?*” Persze csak azt szeretne volna tudni: Mik a kiállítás ujdonságai? (u.o.)

– Egy hazai menő irdalomtörténészről: „*A felszabadulás folyamata a költő esetében bezárkózáshoz vezetett.*” (Szabó Lőrincről van szó). Szerintem nem is bezárkózáshoz, hanem zárkához vezetett. T. i. le is tartóztatták. Ugyanitt: „*a bizakodó nekifutást megakasztják a költő négyeszeri őrzetességének megpróbáltatásai.*” – Tehát négyyszer is őrizetbe vették!

– „...a rovatban disszonáns, sőt ellenzékes-ellenséges hangú írást is közölték.

– „Árpádházi Szent Erzsébet festménye a mélykúti templomban”. Nem tudok róla, hogy a mi kis kedves szentünk festett volna. Helyesen: Árpádházi Szent Erzsébet oltárkép a mélykúti templomban. Ez így félreérthető.

– „Széchenyi ugye nem így álmodta meg, hogy Tengerre magyar!” – Tényleg nem így, minthogy ezt Kossuth mondta.

– Orvosi jelentés: „Enyhe hőemelkedésen kívül szervezete semmiféle negatív tünetet nem produkált”. Valahol tótágast áll a mondat. A produkálni ige pozitív értelmű. Produkálni a negatívumot??

– A fiatalok egyik kedvenc divatszava a *cool*. Sose lehet tudni: mit jelent. Eredeti jelentése lehűt. Melléknévként hűvösség, hidegvérű, friss, okos, ravasz, menő, belevaló, mikor mi. Ki kell találni.

– Egy arany és egy ezüstérmét szereztek a magyarok az Edmontonban megrendezett *fekvenyomó világ bajnokságon*. – Büszke vagyok erre a nagy magyar sikerre. Csak tudnám: mi az a fekvenyomás? Remélem nem valami illetlenség?

– „...a gyors, sokszzerű társadalmi átalakulások mindig úgynevezett érték-szédülettel járnak”. – Nemcsak az értékek, ettől én is szédülök.

– „...a silányodás a hallgatók közt növekvő alapirányzatú”. Később: „az értékfogyatékos iskola” (Vigilia)

– A vallásos élet minősége erősen „környezetfüggő” (Kanadai két újság). U.o. „háború folyik ahol, különböző felekezetűek ütköznek.” Tovább: „Krisztus betért ugyan a vámszedő házába pihenni, de ő felvállalhata ezt a kockázatot”. Tényleg?

– „A Kálvin téri református templomban tartott szentmisén... A gyászmisén Hegedűs Loránt hirdetett ígét. stb. „Vajjon, milyen vallású lehetett a Magyar Nemzet riportere?”

– „Egy-két jó szóval mindig le sikerült a kutyákat csendesítenem.” – Hát ez nagyon *lesikerült* mondat lett!

– „Valaki lefordította a hajdani királyné, a magyarok Sziszi-jének németül írt verseit” De a magyaroknak sohasem volt Szisziük, a német Sissi, Sisy, Sissy nekünk csak Erzsébet királyné maradt.

-sijó-

Vers

Sár és virág, kavargó semmiség,
de hirtelen, mint villám, hogyha lobban –
két sor között - kinyíl nekünk az Ég.

Kosztolányi Dezső (1885-1926)

Két Kulturális Társaság jubileuma Nyugaton 50 éves az Angol-Magyar Társaság

1951 tavaszán, tehát ötven éve alapította meg Magyarország nagy barátja, C. A. Macartney, az oxfordi All Souls College professzora az Angol-Magyar Társaságot, a British-Hungarian Fellowship-et. A Társaság céljának tekinti a két nép közötti kulturális és személyes kapcsolatok építését, függetlenül attól, hogy Magyarország akkor a Szovjet gyarmatbirodalom része volt. Elkezdődtek hamarosan a rendszeres előadások, olyan kiváló írók szóaltak meg, mint Szabó Zoltán vagy Cs. Szabó László, angol nyelven meg többek közt a politológus-történész Hugh Seton-Watson és a legendás George Cusing professzor, aki Macartney halála után a Fellowship elnöke lett. Ott követte az elnökségben Péter László történész-pro-

fesszor. Ő tartotta a Baráti Társaság múltját ismertető beszédet az ünnepi fogadáson. Először fordult elő, hogy a Társaság a Magyar Nagykövetségen rendezhetett fogadást. Szentiványi Gábor nagykövet átengedte a diplomáciai képviselői szalonját, gondoskodott italokról, hideg és meleg ételekről, magyaros rétesről.

Első ízben került sor a Fellowship „Cashing-díja” átadására is. A díjazott költőt és műfordítót, George Szirtest a magyar irodalom angliai megismertetése terén kifejtett munkásságáért honorálták. A jubiláló Társaságot levélben üdvözölte Rockenbauer Zoltán, a Magyar Nemzeti Kulturális Örökség minisztere.

(S. M. Angliai Magyar Tükör)

A negyedszázados svájci SMIKK

1976 februárjában egy kis zürichi csoport, élén B. Szabó Péterrel, megalakította a Svájci Magyar Irodalom és Könyvtárak Körét, amely SMIKK néven vált később közismertté. Kezdetben csak szórványos irodalmi előadásokra került sor, de csakhamar rendszeressé válva megszületett belőle a Lugánói Tanulmányi Napok intézménye. Bozsóki János javaslatára a Lugánóban élő Saáry Éva költő, festő- és fotóművészt választották meg elnöknek. A SMIKK irányelvei: 1956 szellemének ébrentartása, magas szellemi vívó, pártolitikától mentes, a demokratikus elveknek megfelelő magatartás a tagok és előadók részéről.

Az első tanulmányi napok témája úgyszólván magától adódott, a közeli Ascónában élt és meghalt nagy vallásfilozófus, Kerényi Károly munkásságának bemutatása „Kerényi Károly és a humanizmus” címen. Ettől kezdve közel 25 éven át mindig október végén tartották meg a Tanulmányi Napokat magyar irodalmi és történelmi témákról, az otthoni mereven pártolitikai beállítások, nézetek, hamisított helyretételével. Néhány tájékoztató cím: Kulturális életünk fejlődése a II. világháború után otthon, nyugaton, kisebbségben; 1956: A befejezetlen Forradalom; Erővonalak a két háború közötti szellemi életben (A Horty-korszak újraértékelése); Három évtized

határokon innen és túl; Az ezredforduló küszöbén (Pillantás a jövőbe); Szűkülő vagy táguló horizontok a megváltozott helyzetben; A demokrácia iskolája stb. Az előadók közül említsük meg azokat, akik többször is szerepeltek: Bogay Tamás, Borbándi Gyula, Dénes Tibor, Cs. Szabó László, Szabó Zoltán, Határ Győző, Fejő Ferenc, Ferdinandy Mihály, Csernóhorszky Vilmos, Gosztonyi Péter, Sárközi Mátás, Szamosi József, Kabdebó Tamás, Santa-Pintér Gyula, Vajay Szabolcs, az otthoniak közül: László Gyula, Pomogáts Béla, Szi J. Rezső, Péter László s mások.

Az előadások anyagának jelentős része könyv formájában is olvasható. Meg kell említeni, hogy az egyesület megtartva a SMIKK rövidítést, Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Körre alakult, hiszen számos kép- és fotó kiállítást is rendeztek. Művészi szempontból legjelentősebb volt az 1981-ben, a Forradalom 25 éves évfordulójára a lugánói Malpensata palotában megnyitott, és az 1983-ban létrehozott, 32 festőt szerepeltető erdélyi kiállítás.

A SMIKK működése a Nyugaton élő magyarság életének történelmi léptekkel mérve is fel nem becsülhető része. Irattárát, nagy fénykép- és hangarchívumát ma már a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum őrzi.

- Krónikás -

VATIKÁNI VÉLEMÉNY AZ ISZLÁMRÓL

A Vatikán Hittani Kongregációjának prefektusa szerint a történelem során folyamatosan változott a kereszténység és az iszlám társadalmi-kulturális formáinak fejlettségi szintje: hol az egyik, hol a másik volt egy adott paillatban fejlettebb a másiknál. Természetesen nehéz egy kultúrát szembe helyezni egy másik. Az első évezred végéig például az iszlám kultúra számos területen előbbre tartott, mint a keresztény, így a matematika, orvostudományban, az építészetben és a művészetben.

A második évezredben azonban az iszlám kultúrát a hanyatlás bizonyos formái sújtották, miközben a nyugati kultúra erőteljesebb fejlődésnek indult. Atörténelemben jellemzőek az efajta váltakozások. A muzulmánok számára a sors isten által előre elrendelt, az ember ennek a sorsszerűségnek a hálójában vergődik. Mozgásteren erősen korlátozott. A keresztényeknek azonban sokat számít a szabadság fogalma. Isten mindent felöllel, meghatározza a történelem

menetét, de úgy alkotta meg a világot, hogy abban az embernek legyen mozgásteren, döntési szabadsága is. MTI

A Vatikáni Rádió magyar adásának új középhullámú sávja

A VR szerződést kötött a Radió Monte Carlóval, ennek jegyében szeptember elsejétől kezdve a monte-carloi rádióantennatelepéről sugározzák a közép-kelet-európai, köztük a magyar adást is a szokásos időben: este 19 óra 10 perckor, ismétlés reggel 5 óra 40 perckor az 1467-es kHz-en.

A Rádió Monte Carló 1000 kW-os teljesítménye lehetővé teszi, hogy lényegesen jobban, erősebben és tisztábban lehessen fogni a Vatikáni Rádió közép-és kelet-európai programjainak adásait a középhullámú sávon. A változás nem érinti a rövidhullámú sávokat, ezek változatlan frekvenciákon változatlan teljesítménnyel működnek tovább. A magyar adás ismétlése a Duna TV kora

Tanulmányi napok Innsbruckban

A KMÉM – Pax Romana rendezésében idén szeptember 27-től 30-ig Tanulmányi Napok voltak „MÁGIA – MISZTÉRIUM” címmel. Az előadások témakörét Gánóczy Sándor így foglalta össze:

„A vallás kétirányú magatartás: emberi mozdulás az isteni valóság felé és isteni „mozdulás” az ember felé. Ennek indoka egyszerre igény természetfeletti erők birtoklására és kívánság isteni adományok befogadására. A kettő nem minden vallásban, illetve vallásságban van egyensúlyban. Ahol az első uralkodik, mágia és babona törhet az előtérbe. A kereszténység a másodikból, azaz Isten önközléséből, önátadásából, a megtestesülésig menő kegyelméből és az azt befogadó, arra válaszoló hitből indul ki.

Ebbe a dinamikába integrálja azonban az istenkeresés mozzanatait is. Ilyen módon értelmezhető a szentségek – főleg a kereszttség és az eucharisztia – lényege. Persze a múlt és a jelen számos példája mutatja, hogy gyakorlatilag mágikus és babonás szokások is belekeveredhetnek a szentségek megünneplésébe. Hogyan lehet és kell ezeket értelmezni? Miként ítéli meg őket a keresztény hittudomány? Hogyan boldogul velük a lelkipásztor? Az analitikus értelmezés kérdéseire keres választ a vallásszociológus, a pszichológus és a parapszichológia szakembere. Az értékelés és megítélés problémái a teológust foglalkoztatják. Nemcsak a katolikust, hanem a protestáns is, hiszen a reformáció nagy részben a „római” szentséggyakorlat kritikájából és elvetéséből indult ki.

Ez a felvetés volt az alapja az elhangzott előadásoknak, melyekről a Tanulmányi Napok egyik kedves új vendége – Mészáros Ignác – így írt:

„A magas színvonalú, érdekesítő előadásokon a szakemberek meggyőző tudományos hozzáállással számoltak be hitünk kifejezéséről, a veszélyekről, tévutakról csakúgy mint a szentséganról és szentséggyakorlatról.”

Az előadásokat követő megbeszélések a Pax Romanára jellemző megértő hangulatban zajlottak, meghallgatva a néha szöges ellentétben álló nézetek kifejtését. Most is a barátság jegyében zárult az együttlé és a közösen ünneplő eucharisztia után a jövő évi viszontlátás reményével búcsúztak a vendégek.

Hanák Beatrix (Innsbruck)

reggeli programjában is változatlan, tehát a húsz perces adás 5 óra 10 perckor kezdődik.

A Vatikáni Rádió műsorai továbbra is annak székházában, a Via della Conciliazione végén fekvő, Piazza Pia 3. szám alatt készülnek. A napi kész programokat játsszák át Monacóba, és onnan közvetítik tovább azokat a 300 méter magas óriás antennák révén főként közép- és Kelet Európa országaihoz.

VR/MK

Helyreigazítás

Októberi számunk 2. oldalán a „Hibakérés” alcím alatt a 24. sorban „eseményekkel” helyett „eseményeket” kell olvasni; az „Eletem imája” 3. sorában „titokban” helyett „a titokban”; a következő hasábon alulról a 12. sorban „a szócséplés” helyett „nem szócséplés” olvasandó. A cikkirő és olvasóink elnézését kérjük.

(Szerkesztőség)

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

DÉLFRANCIAORSZÁG

A keresztségi szentségében részesültek: **Fischaller Leó**, Szabó Klára unokája, Chazay-d'Azergues-ben; **Gedeon Mathild**, Lyonban; **Vendőlóczki Péter**, Nîmes-ben; **Csaba Anna**, Lyonban; **Robin Amélie**, Elekes Lajos unokája, Arcisse-ben; **Rué Martin**, Szabó Éva unokája, Thoissey-ben; **Papp Jordán**, L'Isle-d'Abeau-ban; **Bencsik Sarah**, Jarniouban; János Léa, Cannes-ban.

Házasságot kötöttek:

Gedeon Loïc és **Desgeorges Julie** Lyonban.

Halottaink:

Nugues-Bourchat Sylvester-né, született Leszky Alice 101. évében, Nizzában; **János Albert** 65 éves, La Roque-sur-Pernes-ben; **Szirák Ferenc**, 77 éves, Grenoble-ban; **Márton Annuska**, Soin-i nővér, 82 éves, Lorgues-ban; **Zsombok Erzsébet** Fraval Sergéné, 49 éves, Tignieu-ben; **Breich Philippe**, Zsombok Mária fia 25 éves korában autóbalesetben, Le Thor-ban; **Tilisttyák Miklósné**, született Leviczky Angela, 62 éves, Hauteville-ben; **Bognár Ferenc**, 74 éves, Chambon-Feugerolles-ban; **Auglan Marcel-né**, született Böhm Irén 77 éves, Nîmes-ben; **Jánossy Antal** 68 éves, Montpellier-ben. **Nyugodjanak békében és az örök világosság fényekedjék nekik!**

PARIZS

Hosszú szenvedés után, 2001. október 8-án, a szentségek ismételt felvételével haza tért Teremtőtjéhez **dr. bitai Dombora András**. 1924 szeptember 8-án született Budapesten. 1956-ban Németországba menekült. Bonnban halt meg. Villecerf-ben (Franciaország) lesz örök nyugalomra helyezik Gyászolják felesége Marie-Thérèse de Dombora, szül. Ferlin, nővére Bⁿ de Kray, született Martha Dombora de Bita és fivére Bálint Ordódy de Ordód feleségével, gyermekeivel és unokáival. **Az örök világosság fényekedjék nekik!**

NÉMETORSZÁG

MÜNCHEN

Halottaink: Dr. Sirményi Gábor, élete 82. évében hunyt el 2001. augusztus 29-én A Kempen-i Zentralfriedhof-ban helyezték örök nyugalomra; **Wagensommer Rudolf Ferenc**, 74 éves korában elhunyt. Temetése 2001. augusztus 31-én volt Münchenben, az Ostfriedhof-temetőben. **Nyugodjanak Békében!**

STUTTGART

Halottunk: Wagner András, Misszióink Ludwigsburg-i csoportjának képviselője, áldozatos és lelkes összetartója 2001. szeptember 20-án Magyarországon váratlanul elhunyt. Halála nem csak családjának, de missziók közösségének is veszteség. Emlékét szeretettel őrizzük! **László Géza**, (Geislingen-Esslingen csoport) tagja, 24 éves korában augusztus 9-én Magyarországon váratlanul elhunyt. Temetjük augusztus 24-én volt Kishegyesen. **Adj Uram örök nyugodalmat nekik!**

.....

HIRDETÉSEK

Pécsőtől 12 km-re, tóközélpén, nyugodt környezetben nyaraló eladó. Irányár: DM 40.000. Érdekl.: 004131 791 34 60, mobil: 004179 503 45 12.

HELIOS PANZIÓ BUDAPEST

Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjáratral 15 perc alatt megközelíthető zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit. H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a. Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill. 246-26-45 e-mail: roomheli@matavnet.hu www.heliospanzio.hu

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest,

Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panzióinkban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

Anyagtórlódás miatt több cikket

csak későbbi számainkban hozunk. Cikkiróink megértését kérjük. A szerkesztőség

KÖNYVESPOLC

FRANCIS JOHNSTON: „A Guadalupei Szűzanya jelenései”, néhány hónapja jelent meg a Magyar Katolikus könyvpiacra.

A közép-amerikai azték kultúra, a vér és csillogás távol esik Európától. A felszínes megítélés sokszor megreked egy évtizedeken át sulykolt sztereotíp fel fogásnál: a spanyol Herman Cortés a kereszténység nevében elpusztította és kirabolta a virágzó Azték Birodalmat. Nem kívánjuk szépténi a valóságot, de a teljes igazsághoz hozzá tartozik az, hogy Cortés 1519. november 8-án ünnepélyes körülmények között találkozott az azték Montezuma császárral. A békésen indult ceremónia azonban bizalmatlanság miatt ellenségeskedéssé, majd nyílt küzdelemmé fajult. A spanyol hadvezér elvesztette katonáinak 75 százalékát, de maradék embereivel és a helyi szövetségesekkel meg elfoglalta Mexikó városát. Kezdetét vette a hódítás. Az Azték Birodalom hamarosan széthullott. Spanyol közvetítéssel megindult az európai kultúra és a kereszténység térhódítása Közép-Amerikában.

A helyzet megértéséhez tudni kell, hogy az aztékok a sátnimádás szerencsétlen áldozatai voltak. Fő istenként Quetzalcoatl tollas kígyóistent tisztelték. Az istenek jóindulatának megszerzése érdekében az aztékok minden képzeltet felülmúló kegyetlenséggel emberek ezreit áldozták fel. (A kivégzésre szánt gyermek könnyeitől pl. esőt remélték.) Egy-egy pogány szentély valóságos vágóhíd volt. A had- és napisten (ez is tollaskígyó isten) tisztelőire emelt templom 1487-es „felszentelése” alkalmával pl. húsz ezer harcost mészároltak le. A különféle istenek gyakori ünnepei szinte állandósították a legszörnyűbb kegyetlenkedést és a rituális kannibalizmust.

A hódítók első tette a véres kultusz helyek lerombolása és a katolikus ígéretek megszervezése volt. 1527-ben már szükséges volt a mexikói püspök kinevezése. Kilencmillió indián megtérítése – figyelembe véve a korabeli viszonyokat – néhány, misszionáriussal azonban kilitástalan feladatnak bizonyult.

Az 1531. december 9-i események viszont eldöntötték Közép- és Dél-Amerika megtérését. Ezen a szombati napon a Tepeyac nevű domb tetején, ahol korábban a Tonantzin, az ezernyi kígyóba öltözött anya-istennő temploma állt, egy szentmisére siető bennszülött indián, Juan Diego találkozott a Szűzanyával. A Szent Szűz a mexikói püspökhöz küldi Diegót azzal a kéréssel, hogy a jelenés helyén építsenek fel templomot. Amint az minden hasonló esetben lenni szokott, az első reagálás a kétkedés. Don Fray Juan de Zumárraga ferences püspök égi jelet kért.

A Jelenés Asszonya egészen rendkívüli jelet adott. December 12-én, az újabb találkozás napján a Szent Szűz arra kéri Juan Diegót, hogy a jelenés helyén szedjen virágokat, s azt vigye el a püspöknek. Diegő felkapaszkodik a dombra, s lélegzetelállítóan szép látvány tárul elze. Mindenféle nemes virágok – köztük kasszáliai rózsák – tűntek fel teljes díszükben, harmatosan és illatozva a fagyos köves talajon. Az indián óvatosan teleszedte tilmáját virágokkal, majd visszament a várakozó hölgyhöz, aki kezével elrendezte a drága jeleket.

Amikor Juan Diegő a püspök elé jutott, leengedte tilmáját, hogy átadja a kért jeleket. A püspök és vendégei döbbenet meredek előbb a virágokra, majd Diegő tilmájára. A Szent Szűz ugyanis nem csupán virágokat küldött, hanem önarcképét is. Diegő kötényén ugyanis

megjelent egy csodálatos Mária-kép. Ez a kötény, s rajta a kép ma is megvan.

Fracis Johnston 236 oldalon mondja el tudományos igényességgel, mégis lebilincselően az egész eseményt, s a kegyek történetét. A kegyek a 20. század tudósainak is meglepetést tartogattak. Nem csupán azzal, hogy a növényi anyagból készült kötény évszázadokon át megmaradt (az ágáverost húsz év alatt elenyészik). A Szent Szűz pupillájában ugyanis a mikroszkopikus vizsgálatok alkalmával felfedezték a püspök és vendégeinek visszatükröződő arcképét. A felfedezés után Callahan professzor így nyilatkozott: „A kegykép vizsgálata volt életem legmegdöbbentőbb élménye...”

Az események haladtak a maguk útján. A templom felépült, s megkezdődtek a zarándoklatok, s hihetetlen gyors megtérési hullám indult el az amerikai kontinensen, „...a Boldogságos Szent Szűz jelenései... az 'apostolok királynője' volt az, aki az indiánokat a hitre meghívta” – írta P. Anticoll. Magyarán: Közép- és Dél Amerika megtérését a guadalupei Mária jelenéseknek köszönhetjük. Guadalupe a világ legnagyobb kegyhelye. Évente mintegy húszmillió ember látogatja meg. A csodálatos képpel kapcsolatban eddig huszonöt pápa adott ki nyilatkozatot. XIV. Benedek pápa a guadalupei kegytemplomot a Lateráni Bazilika rangjára emelte. Elrendelte, hogy Mexikóban december 12-ét mint első osztályú október ünnepet üljék meg, a Guadalupei Szent Szűz, Mexikó első patrónájának és védasszonyának tiszteletére. VI. Pál pápa pedig 1966. március 5-én aranyórással ültette ki a kegyhelyet.

A könyvet Víz László fordította magyarra.

Magyar Lelkiség (Buenos Aires)

Ifjúsági találkozó a Magyarok Világparkjában

A nyáron, július 14 és 21 között az elszakított magyar területekről és Európa több országából mintegy 60 fiatal vett részt Ópusztaszer közelében egy táborozáson, amelyet a Magyar Fialok Határok Nélkül című alapítvány is támogatott. A résztvevők megismerhették a környék természeti, néprajzi érdekességeit, előadásokat hallgattak a magyar múltrol, egész napot töltöttek az Ópusztaszeri Nemzeti Parkban, de nem hiányzott a szórakozás: csónakozás, lovaglás, népdalozás, tánccház sem. A tábor megáltagotta fővédnöke, Deutsch Tamás ifjúsági és sportminiszter is. Jövőre a Felvidéken lesz hasonló találkozás.

Információk:

Bajzát Olivér
CH-3098 Köniz (b. Bern)
Tel+Fax: 0041/31 971 49 78.

MAGYAR BÁL

2001. november 10-én:
KLEINGARTENVEREIN VOLKSPARK EV.
46537 Dinslaken, Angstrat 20
18 óra-i kezdettel!
Tánczene: „Pacsirta Együttes”
Magyaros ételek és italok !

Jelenkezők:

Dörr Bernd és Erzsébet:
47259 Duisburg, Dorfstr. 56,
Telefon/fax: 0203/78 45 87 vagy
Ferenc Lázók :
Theresienstr. 7, 46537 Dinslaken.
Telefon: 0206/45 668

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

Hageni magyar hírek

A hageni Vadróza néptáncegyüttes egy igen sikeres évadra tekinthet vissza. Elmultak ősszel a hannoveri EXPO-n arattak nagy sikert, majd az őszi-téli kisebb, nagyobb fellépések után idén márciusban a dortmundi Német-Magyar Baráti Társaságnál adtak teljes estét betöltő műsort, ahol erdélyi, dunántúli, tiszavidéki táncokat mutattak be eredeti viseletekben a lelkes közönségnek. A műsorban Münnich Róbert Imre klarinétozott, Münnichné Ákontz Ildikó magyar népdalokat énekelt, zongorán kísért Sandro Iachini, az együttes egyik szólótáncosa.

Karácsony előtt persze jött a Mikulás, majd egy meglehangú ünnepségen, felöltöttek, gyerekek közösen játszották el a Jézusvárás és a születése körüli eseményeket. A passzoló, szép magyar adventi és karácsonyi énekeket a nézők is együtt dalolták a szereplőkkel.

Májusban és júniusban ismét több nemzetközi rendezvényen vett részt a táncosnap, amik közül különösen az aacheni „Karlspreis” kitüntetéssel kapcsolatos fellépések emelkednek ki. A Roncalli Cafe-Variete-ben tartott Magyar Esten adott műsorukhoz a bonni magyar kulturális attache külön gratulált; a Karlspreis Konrad Györgynek való átadása után pedig a Táncosnapot nyitotta meg a kulturális keretműsort, amit a WDR televízió egyenes adásban közvetített a Katschhofról, gyönyörű napsütésben. Egy órási műsoruk végén a nagyszámú nézősereg még ráadást is követelt.

Júniusi fellépésük a dortmundi Westfalienparkban is emlékezetes nap marad mindenki számára. Több mint 30 ország képviseltette magát táncsal, zenével, információs pavilonnal, enni-innivalóval; egy kis kulturális világtalálkozó volt, amihez még az idő is jóra fordult.

A magyar közösség újból kitett magáért az idei Hageni Nemzetközi Folklor-Fesztiválon. Pavilonuk magyar specialitások kínálására is szolgált. Volt ott palacsinta, bor és főként finom gulyásleves, aminek már tavaly is nagy sikere volt. Mindenholonnan jöttek az érdeklődők, akik a földi javak mellett szellemi táplálékot is kaptak, beszélgetés, információs lapok formájában (Magyarországról, valamint a hageni magyarok tevékenységéről). A nagyszínpadon fellépő Vadróza táncosnapot is tovább öregbítette a magyarok jó hírért.

Júniusban Sieburg egyik általános iskolájában tanítottunk be magyar népi táncjátékokat, amit a német gyerekek az „1000 éves Magyarország” kapcsán rendezett ünnepségen, magyar népviseletben a városháza előtti szabadtéri színpadon mutattak be nagy sikerrel. Az interneten keresztül az egész világon látható volt a műsor.

Még a nyári szabadságidő előtt egy hangulatos grillezésnél találkozott a környékbeli (Hagen-i) magyarság. Közös játékok, éneklés, tánc fűszerezte az együttlétet.

Augusztus 26-án a bieleföldi magyarok kérésére lép föl a „Vadróza” táncosnap az ottani Folklor-Fesztiválon és örül helyi magyarokkal való találkozásnak is.

Szeptember 29-én, szombaton 18 órai kezdettel tartottuk hagyományos Őszi mulatságunkat a dahli Bürgerhalleben (Am Obergaben). Tánczenét a müncheni Pacsirta együttes szolgáltatta. Táncszínetben fellépett a Vadróza.

Herbert Münnich

HIRDETÉSEK

Budapecsten, az Andrásy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazai látogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Párizsban élő gyűjtő keres XIX. és XX. századi magyar festményeket, saját gyűjteménye gyarapítására. Pául, Munkácsy, Czobél, Tihanyi, Rippl-Rónai, Kassák képek érdekelnének elsősorban, de más kvalitásos munkák is szóba jöhetnek. Telefon: (F) 0033/66/05 57 503

BALATON, Badacsony környékén panorámás éskálmencedi telkek és házak eladó. Továbbá OMagyarországi minden környékén is vannak ingatlanok. MvS Immobilien, 0049 - (0)3303-40 9898, 0049 - (0) 177 37 818 00, immobilien@van-sun-tum.de, www.van-sun-tum.de

Eladó SOPRONBAN a Lóvarekhez közel, nyugodt, csendes 2 szoba összkomfortos, 54 m²-es lakás nagy garázzsal. Irányár 118.000 DM. Érdeklődni: T: D 0711-716 85 95 este 20 óráig.

Családi ház, 2 hat éves épület összesen 204 nm, nagy parkosított telken, orvosi rendelővel 19,5 millió forintért eladó. Pilis, Pest megye. Érdeklődni telefonon: (D)0681/584-92-69

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekre. Ideális nyaralásoknak és utazásoknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-vagy Budapestre. München, **Telefon fax:** (D) +89/69 99 85 17, 089/67 05 618 ill. 0172/84 25 288. (H) 0036-1-341 59 55

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazai látogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészség
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegatur)

Felélő kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészség
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
Felélő szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvásó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 50,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkesek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar lelkes,

oda a kiadóhivatal áruja az újságot.

1 példány ára: 3,00 DM
Előfizetési ár egy évre DM 30,—
vagy ennek megfelelő valuta.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 — BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk”.

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLEKELTÜNK.

● **HIRDETŐNK FIGYELMÉBE!** ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után közölünk!

Református istentisztelet
Münchenben a hó minden 2. és 4.
vasárnapján, 11 órakor,
Reisinger Str. 11

Budai kertés villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben. Tel.: 00-36 12 02 30 25

Aachen-i, fiatalos, értelmiség, övezgye hölgy. utazást és zenét kedvelő, megismerkedne nem-dohányzó, intelligens úriemberrel 65 éves korig. Telefon: (D) 02405-81973

Fényképes társzköztetés magyarországiak, erdélyiek és a világ más országaiban élők számára. H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Tel/Fax: (H) +36-(30)24 28 960, (20) 92 66 466 ill. www.elender.hu/~infotars/

SOPRON mellett, 3000 m²-es erdőterület (tölgyfa-erdő) kedvező áron eladó. Érdeklődni: telefonon (D) 0751/62937

Erdélyi (Temesvár) magyar, 40 éves (166/50), független, gyermektelen, diplomás, angolul is beszélő hölgy megismerkedne külföldi férfival 45-50 éves korig házasság céljából. Csak komoly választ, „Valamit valamire!” jellegűre a kiadóra várom!

Érden épülő 3 szintes (garázs + földszint + tetőtér) 4 lakásos sorházban ca. 150-170 m²-es lakások leköthetők / emelt szerkezetkész állapotú épületek (külső nyílászárók és külső vakolat az árban) de egyéni szerződés alapján lehetőség van a kulcsrakész építésre is. Irányár: 17-19 millió HUF (telehányaddal). Érdeklődni: +36 23 510 580 vagy e-mail: hoch@baum.hu

Középkorú hölgy szeretne munkát vállalni fogászati rendelőben illetve gyermekfelügyeletet is vállalok. „Megbízható, korrekt” jellegűvel. Kéves német tudással.

46/170, sportos, fiatalos nő, korban hozzáillő, intelligens társat keres Stuttgart környékéről. Jelige: „Remény”

47/163, nőies magyar hölgy, korban hozzáillő, intelligens társat keres Pforzheim környékéről. Jelige: „Ösztönös”.

Németországban élő szakmunkás - 33/175/70 megismerkedne, hozzáillő, csinos, hosszúhajú, komoly lánnyal házasság céljából. Fényképes leveleket kérek! Cím: Varga Attila, 50354 HÜRT, Meschenicher Str 8, Telefon este 6 óra után, vagy hétvégeken (D) 02233-792160

ELADÓ MEZŐKÖVESD KÖZPONTJÁNAK csendes részén 2 egészében működő, gyógyfürdő közelében, 2-szoba összkomfortos, gázfűtéses, felújított lakóház kerttel. Irányár: DM 40 ezer. Érdeklődni telefonon: 0036-49-415019.

Társat keresek egy ápolót, házias hölgy személyében 55 éves korig. Paraméterem: 50-es férfi, 180 cm 75 kg, dús barna hajjal. 25 éve élek Bajorországban, vezető állású alkalmazott vagyok, szép kertészként dolgozom. Csak fényképes levelekre válaszolok. Fáradozását előre is köszönöm! Jelige: „Formás lábak”

MAGYARNYELVŰ SZENTMISEK NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a.D.: Ft. **Báthory Lajos.** Érd.:Pfe. St.Max Augsburg., Pfr. Hubert Rattinger, Telefon 0821-519039

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing, Neuburg a.D. Érd.: Ft. **Bárány József**, Ung. Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen, Essen, Neukirchen-Vluyn. Érd.: **Ung. Kath. Misson**, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Telefon: (0201) 28 47 40.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegye: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strassbourg, Mulhouse, Colmar. Érd.: Ft. **Dr. Szabó József**, Ung. Kath. Mission, Schneidermühler Str. 12, D-76193 Karlsruhe, Telefon: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyház, Hildesheim-i Egyházmegye. Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover/Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen, Érd.: Ft. **Rasztovác Pál**, Ung. Kath. Mission, Holzdammer 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83; Berlinben: **Nagy Iván**, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin, Telefon:(030) 859 67 036, Fax: (030) 859 67 036

KÖLN-i Főegyház, Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach. Érd.: Ft. **Lukács József**, Ung.Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.: (0221) 238060.Fax:0221/232120, Honlap: <http://www.messages.to/Ungarnzentrum>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye

24 éves ápolónő betegápolást vállal nyelvtanulás céljából.Tel.: (H) 0036-209-141-399

Sportos, zenekedvelő, családierető férfi keresi nyelvetket beszélő, házias, fiatal nő ismeretséget 30 év alatt. Fényképes leveleket „Berlin” jellegűre kérek a kiadóra.

Agárdon a Velencei tóhoz közel, kúria jellegű, télen is lakható, központi fűtéses, 2 szintes, 2 teraszos, fürdőmedence, garázsos nyaraló igényesnek eladó. Telek kb. 250 négyszögöl. Tel.: (D) 0221/5994723 este 17 óra után.

41 éves, református, magyar, okleveles ápoló (leinformálható) - munka mellett németül tanulna. Házi betegápolás érdekel, bármilyen korosztály és betegség szóba jöhet. Telefon: 0174/390-4849.

Hosszú külföldi tartózkodás után 52 éves hölgy lovallás ismét szeretne letelepedni (Saarland, Pfalz, esetleg Luxemburg) területén. Kisebb ház telekkel bérbe-vétele, vagy vétel jönné szóba. Telefon-fax: (F) 0033-4-93 77 38 11.

Erdélyből származó, 24 éves, jelenleg Würzburgban élő, sportos lány szeretne megismerkedni hozzáillő férfival 35 éves korig őszinte barátsággal céljából. Válaszokat „Barátság” jellegűre várom.

Budán, a Nagyhegy u-ban 50 m²-es, felújított, luxus örökalkas, terasz-kiépítési lehetőséggel eladó. Irányár 20 mill. Ft. Telefon: (H)+36/1/ 212 20 10 vagy (D) 0049-6109-347 63.

53 éves nő, többéves németországi munkatapasztalattal, házfőzetőnő, idősök gondozását vállalná. Referenciák levéllel rendelkezem. Csigi Vilmosné, Dunaföldvár, telefon: +06/75/343-131 este 18 óra után.

Jenő! Kérem jelentkezzen! Teréz várja a hívását Magyarországról, telefon: + 36-20-342-42-86.

Leinformálható, káros szenvedélyektől mentes, 58 éves , nyugdíjas hölgy idős ember felügyeletét vállalja. Alkalmként is. Keveset beszélek németül. Telefon: + 36/20/ 342-42-86.

45 éves, egyedülálló nő, alapfokú német nyelvtudással, jogosítvánnyal házfőzető, gyermekfelügyeleti munkát vállalná. Cím: Végh Ágnes, H-7020 Dunaföldvár, Ságvári E. U. 84, telefon: 06/75/341-826 este 6 óra után.

BUDAPESTEN XX ker.-ben, zöld övezetben kétszobás, egyedi fűtéses összkomfortos, 49 m²-es örökalkas eladó! Irányár: 70 ezer Dm-a. Érdeklődni: Telefon: (D) 0049/(0)7121-72074.

Pécsről 12 km-re, tóközeli, nyugodt környezetben nyaraló eladó. Irányár DM 40.000,—. Érd.: 004131 791 34 60, mobil: 004179 503 45 12

38 éves egyedülálló nő bármilyen munkát elvállalna bentlakással.Telefon:H-0036-309-283-014

A HIRDETÉSEK SZÖVEGEÉRT,
STOLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG
NEM FELEL!

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hitestolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayerstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

	DM
Szürkebarát	7,80
Tokaji Hárslevelű	8,60
Chardonnay	6,90
Villányi Rosé, Kékportó	8,80
Villányi Kékfrankos	10,50
Hajosi Cabernet	15,50
Villányi Couvee	18,50
Egri Bikavér	8,60
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	20,—
Tokaji Asszú 4 puttonyos	23,—
Unikum	29,—
Cseresznyepalinka	1 liter 31,—
Barackpálinka	1 liter 31,—
Tarhonya, kocka, cernáteszta	1 kg 7,—
Májas, véres hurka, disznósajt	15,—
Tokaszalonna	17,—
Házi kolbász	1 kg 25,—
Szárz kolbász	1 kg 25,—

„Mescerszágba megyünk”

Bilédi Ilona verses, képes mesekönyve
Reiter Sarolta és Matlak Éva gazdag illusztrációival. 31 oldal. Ára: 20,— DM.
Megrendelhető: Hrivnyák Ilona,
D-76133 Karlsruhe, Kronenstr. 36

UNGARISCHES WEINHAUS
KÜLÖNLEGES MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK

Választékunkban megtalálhatók GERE ATTILA „kultuszborai” (**Kopár, Cabernet Franc ill. Merlot selection**), THUMMERER VILMOS és BOCK JÓZSEF csúcsborai (**Vili Papa Cuvée és Tekenőháti Pinot Noir ill. Bock és Royal Cuvée**) valamint vörösborkok a VESZTERGÖBI Pincéből, kiváló fehérborok, Badacsonyból a SZENT ORBÁN Pincétől és Tokaj-Hegyaljáról a MEGYER-PAJZOS- és HETSZÖLÖ-től.
Kívánságra árlistát küldünk!
Am Anger 32 1D-83278 Traunstein
Tel/Fax: (0861) 98 696 - 56 / -55
www.ungarisches-weinhaus.de

MAGYAR ÉTTEREM

Pusztai jellegű berendezés -- minőségi borok

86356 Neusäß -- Hauptstr. 13

Tel. 0821 - 20 90 104

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLTÁS TÉKBAN!

Olcso áron rakásról - kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNK BEN

Hirdetési díjak:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,-
Jellege portóval	7,-

Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként 10,-
nagybetűs (kétsoros) sor 20,-
kétmásodszoros hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetésnél 20 % kedvezmény
Egy évi hirdetésnél 30 % kedvezményt adunk!

Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!